

**ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
TARYBA**

**SPRENDIMAS
DĖL ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2023 M. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANO
PATVIRTINIMO**

2023 m. balandžio 13 d. Nr. T1-83
Šilalė

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 12 punktu ir 16 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 13 straipsnio 3 dalimi, įgyvendindama Socialinių paslaugų planavimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“, 11 ir 33 punktus, Šilalės rajono savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Šilalės rajono savivaldybės 2023 m. socialinių paslaugų planą (pridedama).
2. Paskelbti informaciją apie priimtą sprendimą vietinėje spaudoje, o visą sprendimą – Šilalės rajono savivaldybės interneto svetainėje www.silale.lt ir Teisės aktų registre.

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyriui (H. Manto g. 37, Klaipėda) arba Regionų apygardos administracinio teismo Klaipėdos rūmams (Galinio Pylimo g. 9, 91230 Klaipėda) per vieną mėnesį nuo šio sprendimo paskelbimo dienos.

Savivaldybės meras

Algirdas Meiženis

ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2023 M. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS

I SKYRIUS ĮVADAS

1. Bendra informacija

Šilalės rajono savivaldybės 2023 m. socialinių paslaugų planas (toliau – Planas) parengtas vadovaujantis Socialinių paslaugų planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“, kuri nustato socialinių paslaugų planavimo savivaldybėje principus, socialinių paslaugų planavimo subjektus, socialinių paslaugų plano projekto rengimo tvarką, plano struktūrą ir turinį, plano projekto svarstymo, derinimo ir įgyvendinimo tvarką.

Pagrindinis Šilalės rajono savivaldybės socialinių paslaugų plano tikslas – nustatyti socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis pagal gyventojų poreikius, socialinių paslaugų finansavimo poreikį ir veiksmingumą.

Šio plano tikslai atitinka Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos strateginius tikslus – plėtoti įsidarbinimo galimybes ir tinkamas darbo sąlygas, užtikrinti socialinės atskirties mažėjimą, stiprinti šeimos, vaikų, jaunimo, neįgaliųjų ir kitų socialinių grupių socialinę integraciją, užtikrinti socialinės apsaugos ir darbo politikos įgyvendinimą.

Atsižvelgiant į pažeidžiamiausių visuomenės grupių poreikius, Šilalės rajono savivaldybės 2023 metų socialinių paslaugų plane orientuojamasi į teikiamų nestacionarių socialinių paslaugų kokybę ir efektyvumą, socialinių paslaugų įvairovės ir prieinamumo užtikrinimą.

Socialines paslaugas Šilalės rajono savivaldybės gyventojams planuoja ir organizuoja Šilalės rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) Turto ir socialinės paramos skyrius. Siekdamas organizuoti ir teikti geros kokybės paslaugas gyventojams, sistemingai ir kompleksiskai vertina savivaldybės gyventojų poreikius socialinėms paslaugoms, planuoja realias jų plėtos apimtis, nustato savivaldybės socialinių paslaugų sistemos plėtos prioritetus.

Identifikuojant Šilalės rajono savivaldybės pagrindines socialines problemas, remtasi Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbiamais duomenimis, Administracijos struktūrinių padalinių, įstaigų, kitų įstaigų bei organizacijų, teikiančių socialines paslaugas, pateikta informacija.

2023 metų socialinių paslaugų planas atitinka Šilalės rajono savivaldybės 2023–2025 metų strateginio veiklos plano ir 2021-2030 metų plėtos plano tikslus, kryptis ir priemones.

2023 m. sausio 30 d. administracija viešai paskelbė informaciją adresu <http://www.silale.lt/> apie Socialinių paslaugų 2023 metų plano projekto rengimą. Buvo kreiptasi į visus socialinius partnerius (nevyriausybinės organizacijas, biudžetines, viešąsias įstaigas, labdaros ir paramos fondus, bendruomenes, kitas organizacijas), kurios teikia ar numato teikti socialines paslaugas Šilalės rajono savivaldybės gyventojams, bei suinteresuotus asmenis ir organizacijas, atstovaujančias socialinių paslaugų vartotojams ar ginančius žmonių socialinių grupių interesus ir teises, pakviesta dalyvauti socialinių paslaugų planavime ir teikti pasiūlymus 2023 metų Plano rengimui. Gauta informacija iš 8 socialinių partnerių apie planuojamas teikti socialines paslaugas ir vykdyti su tuo susijusias veiklas.

Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtos įstatyme, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos šeimos stiprinimo įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme apibrėžtas sąvokas.

Plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Socialinių paslaugų kataloge, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. vasario 1 d. įsakyme Nr. A1-64

„Dėl Projekto „Pabėgėlių iš Ukrainos priėmimas ir ankstyva integracija“ Nr. HOME/2022/AMIF/AG/EMAS/TF1/LT/0013, finansuojamo iš Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo priemonės „Pagalbos ekstremaliosios situacijos atveju“, finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

2. Šilalės rajono savivaldybės socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai:

1. Skatinti visuomenines ir kitas savanorius priimančias organizacijas, telkiant savanorius socialinių paslaugų organizavimui ir vykdymui bendruomenėse.
2. Gerinti socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę, prioritetą teikti kompleksinių nestacionarių socialinių paslaugų teikimui.
3. Užtikrinti kokybiškas socialinės globos ir integralios pagalbos (dienos socialinės globos ir slaugos) paslaugas neįgaliesiems asmenims, kuriems dėl nesavarankiškumo reikalinga kompleksinė, nuolatinė specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba;
4. Organizuoti tinkamą perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų prieinamumą neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams, asmenims, turintiems proto ir (arba) psichikos negalią.
5. Plėsti vaikui ir šeimai teikiamas socialines paslaugas.
6. Užtikrinti kokybiškas socialinės reabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje paslaugas, siekiant įgalinti asmenis su negalia savarankiškai gyventi bendruomenėje, ugdytis ir dalyvauti darbo rinkoje.

3. Socialinių paslaugų plano rengėjai

Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. DĮV-15 „Dėl Socialinių paslaugų 2023 metų plano projekto rengimo darbo grupės sudarymo“, sudaryta Socialinių paslaugų 2023 metų plano rengimo darbo grupė sekančios sudėties:

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų plano rengėjų ir rengiant planą dalyvavusiųjų vardai, pavardės	Darbovietė	Pareigų pavadinimas
1.	Reimunda Kibelienė	Administracijos Turto ir socialinės paramos skyrius	Skyriaus vedėja
2.	Loreta Bujienė	Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Direktoriaus pavaduotoja socialiniams reikalams
3.	Vilija Karbauskienė	Administracijos Turto ir socialinės paramos skyrius	Vyriausioji specialistė
4.	Vilija Vainorienė	Administracijos Turto ir socialinės paramos skyrius	Vyriausioji specialistė
5.	Violeta Kasnauskaitė	Šilalės krašto neįgaliųjų sąjunga	Pirmininkė
6.	Silva Paulikienė	Administracija	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatore
7.	Vaida Janulevičienė	Administracija	Jaunimo reikalų koordinatore

II SKYRIUS BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Savivaldybės socialinės ekonominės ir demografinės situacijos įvertinimas

4.1. Vidutinis metinis gyventojų skaičius ir sudėtis 2022 m.:

Eil. Nr.	Rodiklis	Gyventojų (šeimų) skaičius
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1.	Gyventojų skaičius	23450
2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:	
2.1.	pensinio amžiaus gyventojai	4679
2.2.	jauni asmenys 14 – 29 metų amžiaus	4640
2.3.	suaugę darbingo amžiaus asmenys su negalia	1165
2.4.	vaikai su negalia	148
2.5.	Mažiau galimybių turintis jaunimas	16
3.	Socialinę riziką patiriančios šeimos	153
4.	Vaikų skaičius socialinę riziką patiriančiose šeimose	288

* 2023-01-03. Gyventojų registro duomenys. Šaltinis: Turto ir socialinės paramos skyriaus duomenys.

4.2. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygojantys veiksniai

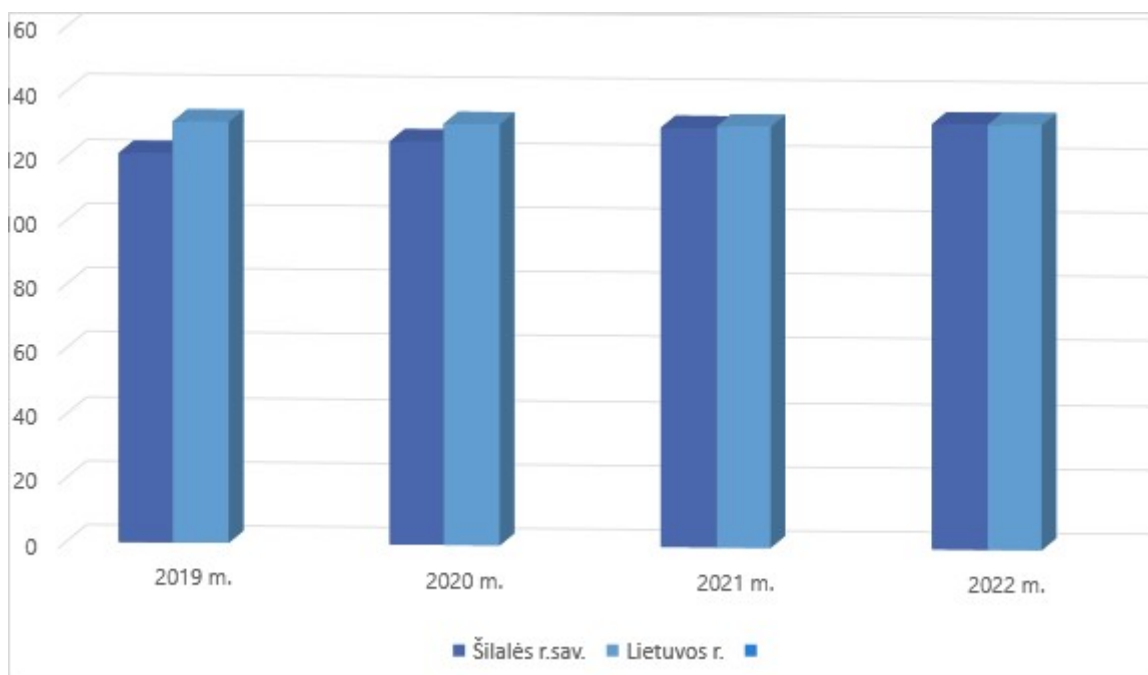
Šilalės rajono savivaldybės gyventojų socialinių paslaugų poreikį lemiantys veiksniai: visuomenės senėjimas, negalia, emigracija, socialinė rizika, nedarbas, mažiau galimybių turinčio jaunimo užimtumas.

4.2.1. Visuomenės senėjimas. Svarbus rodiklis, apibūdinantis visuomenės senėjimą, yra demografinis senatvės koeficientas. Tai yra pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus.

Senyvo amžiaus asmenys yra viena iš gausiausių ir labiausiai pažeidžiamų asmenų grupių, kurioms socialinių paslaugų poreikis nuolat didėja. Šią socialinę grupę veikia įvairūs veiksniai: pasitraukimas iš darbinės veiklos, sumažėjusios galimybės savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomeniniame gyvenime, sveikatos problemos, negalia, našlystė, dezorientacija greitai besikeičiančioje aplinkoje. Ženkliai sumažėjus pajamoms ir nuolat augant būtiniausių produktų, energijos kainoms bei didėjant papildomoms išlaidoms (gydymas, vaistai ir kt.) mažėja senyvo amžiaus asmenų pragyvenimo lygis.

Spartus visuomenės senėjimo procesas, ilgėjanti vidutinė gyvenimo trukmė, pablogėjęs socialinės ekonominės sąlygos lemia augantį poreikį socialinėms paslaugoms (transporto organizavimui, pagalbos į namus paslaugoms, dienos socialinės globos paslaugoms, apgyvendinimo socialinės globos įstaigose).

Įgyvendinant Vyresniojo amžiaus asmenų strategiją, siekiant, kad senyvo amžiaus ir neįgalūs žmonės kaip galima ilgiau oriai gyventų jiems artimoje aplinkoje – savo namuose, todėl šios paslaugos itin reikalingos vienišiams, senyvo amžiaus asmenims. Teikiant socialines paslaugas, gerinama ne tik senyvo amžiaus asmenų, bet ir jais besirūpinančių šeimos narių (suaugusių darbingo amžiaus gyventojų) gyvenimo kokybė – galimybė gauti artimųjų priežiūros paslaugas leidžia išlikti aktyviems darbo rinkoje. Didėjant vyresnio amžiaus žmonių skaičiui, ir mažėjant jų fiziniam aktyvumui, būtina ieškoti būdų išvengti dėl gyventojų senėjimo kylančių problemų ir sudaryti sąlygas vyresnio amžiaus asmenims gyventi visavertį gyvenimą.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenų bazė www.stat.gov.lt.

4.2.2 Negalia.

Neįgalieji – labiausiai pažeidžiamų asmenų grupė, kuriai reikia nuolatinės pagalbos. Dėl savo fizinės ar psichinės būklės bei nepritaikytos socialinės aplinkos neįgalieji praranda savarankiškumą, gyvenimo bendruomenėje įgūdžius, didėja jų socialinė atskirtis. Įgyvendinant neįgalųjų socialinę reabilitaciją bendruomenėje, svarbu teikti paslaugas neįgaliesiems ir jų šeimoms, užtikrinti galimybes šiems asmenims savarankiškai gyventi bendruomenėje, ugdytis ir dalyvauti darbo rinkoje ar užimtumo veikloje.

Neįgalųjų bei jų artimųjų gyvenimą dažnai apsunkina ir tai, jog ne visi neįgalieji sugeba prisitaikyti prie besikeičiančios aplinkos, išsivirtinti darbo rinkoje. Tokiems asmenims labai svarbu suteikti galimybes dalyvauti neformaliojo užimtumo veiklose, padedančiose atstatyti fizinės, protinės, socialines ir profesines galimybes, suformuoti darbinis įgūdžius. Neįgalaus asmens gebėjimas dalyvauti įvairiose darbinės veiklos formose tiesiogiai priklauso nuo taikomų kompleksinės reabilitacijos priemonių efektyvumo, specialiųjų poreikių tenkinimo lygio. Atsižvelgiant į demografinę, ekonominę ir socialinę Šilalės rajono situaciją, specialiųjų paslaugų poreikis kasmet didėja. Asmenims, kuriems nustatyta vidutinė ar sunki negalia, reikalinga nuolatinė globa ar priežiūra, kurią sudėtinga užtikrinti tiek darbingo amžiaus šeimos nariams, tiek pensinio amžiaus ir turintiems sveikatos problemų artimiesiems, todėl gana dažnai šie asmenys apgyvendinami globos namuose. Siekiant sumažinti į globos namus patenkančių neįgalųjų skaičių, labai svarbu užtikrinti efektyvų nestacionarių socialinių paslaugų teikimą.

Nustatyti specialieji poreikiai:

		2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020	2021 m.	2022 m.
1.	Asmenų skaičius, kuriems nustatytas:	1233	1450	1332	1308	1060	1211
1.1.	specialusis nuolatinės slaugos poreikis	403	497	485	456	384	433
1.2.	specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis	830	953	847	852	676	778

Šaltinis: Turto ir socialinės paramos skyriaus duomenys.

4.2.3 Socialinė rizika

Socialinė rizika – tai veiksniai ir aplinkybės, dėl kurių asmenys patiria ar yra pavojus patirti jiems socialinę atskirtį: suaugusių šeimos narių socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti nepilnamečius vaikus (įvaikius) stoka ar nebuvimas; nepilnamečių vaikų (įvaikių visapusio fizinio, protinio, dvasinio, dorovinio vystymosi ir saugumo sąlygų šeimoje neužtikrinimas; nuo nusikalstamos veikos nukentėjusių asmenų patirta žala; įsitraukimas ar polinkis įsitraukti į nusikalstamas veikas; piktnaudžiavimas alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis medžiagomis; priklausomybė nuo alkoholio, narkotikų, psichotropinių medžiagų, azartinių žaidimų, elgetavimas, valkatavimas, benamystė; motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje stoka ar nebuvimas.

Socialinę riziką patiriančių šeimų, auginančių nepilnamečius vaikus, situacija savivaldybėje:

Eil. Nr.	Apskaitoje įrašyta	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
1.	Socialinę riziką patiriančių šeimų	118	137	137	125	182	153
2.	Vaikų, augančių šiose šeimose	251	318	318	270	354	288

Saltinis: Turto ir socialinės paramos skyriaus duomenys.

- Socialinę riziką patiriančių šeimų skaičiaus kitimą lemia padėties šeimoje pagerėjimas/pablogėjimas, nepilnamečių vaikų tapimas pilnamečiais, šeimų migracija į kitą savivaldybę.

- Socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir jose augantiems vaikams reikalingos bendrosios, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, intensyvios krizių įveikimo su apgyvendinimu ar be paslaugos.

- Suaugusiems socialinę riziką patiriantiems asmenims (grįžusiems iš laisvės atėmimo vietų, piktnaudžiaujantiems alkoholiu, psichotropinėmis medžiagomis, benamiams, socialiai pažeistiems asmenims ir kt.) reikalingos bendrosios, laikino apnakvindinimo, intensyvios krizių įveikimo su apgyvendinimu ar be paslaugos.

Žalingi įpročiai (piktnaudžiavimas alkoholiu, psichotropinių medžiagų vartojimas), socialinės problemos, (bedarbystė, menkos pragyvenimo lėšos, socialinės integracijos problemos, gyvenamojo būsto neturėjimas, negebėjimas spręsti savo socialines problemas) yra pagrindinės socialinę riziką patiriančių suaugusių asmenų tikslinei grupei priklausančių asmenų problemos. Šilalės rajone šiuo metu yra virš 200 socialinės rizikos asmenų. Socialinę riziką patiriančių asmenų problemas padeda spręsti seniūnijų bendruomenės, nevyriausybinės organizacijos, biudžetinės įstaigos. Ugdant socialinius įgūdžius ir plečiant socialinių paslaugų įvairovę, skatinama socialinę riziką patiriančių suaugusių asmenų socialinė integracija. Rajono socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims, neturintiems gyvenamojo būsto, teikiama Šilalės rajono socialinių paslaugų namuose nakvynės paslauga (per 2022 m. suteikta 10 asmenų- 3 moterims ir 7 vyrams), kuri užtikrina suaugusiems socialinę riziką patiriantiems asmenims laikiną prieglobstį, būtiniausias asmens higienos paslaugas. Nuo 2013 m. gegužės mėn. Šilalės rajono savivaldybės tarybos sprendimu patvirtinta vykdoma Priklausomybės nuo alkoholio mažinimo ir Tuberkuliozės profilaktikos programos, kurių tikslinės grupės – socialinę riziką patiriantys asmenys bei asmenys iš socialinę riziką patiriančių šeimų. Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui bendradarbiaujant su rajono seniūnijų socialiniais darbuotojais per 2022 m. alkoholio mažinimo programoje dalyvavo 123 rajono gyventojai. Suteikta 345 konsultacijų. Išvežta gydyti dėl priklausomybės nuo alkoholio 26 asmenys. Įgyvendinant tuberkuliozės profilaktikos programą atlikta 14 profilaktiniai patikrinimai. Pasitikrusiems dėl tuberkuliozės asmenims buvo išduoti maisto ir būtiniausių asmens higienos priemonių vienkartiniai paketai, apmokėtos transporto išlaidos nuvežimui į Klaipėdos respublikinės ligoninės tuberkuliozės filialą. Suteikta 345 individualių priklausomybės konsultanto konsultacijų.

4.2.4. Mažiau galimybių turintis jaunimas ir neaktyvūs jauni žmonės.

Mažiau galimybių turintis jaunimas – jaunimas, neturintis tokių pat sąlygų kaip bendraamžiai savo kompetencijoms ir veikloms plėtoti, nes gyvena nepalankiomis sąlygomis ar patiria socialinių, ekonominių, išsilavinimo, kultūrinių, geografinių sunkumų, turi negalią ir (ar) sveikatos problemų.

Neaktyvus jaunas žmogus – nesimokantis, nestudijuojantis, nedirbantis pagal darbo sutartį ar savarankiškai, neturintis kitų darbo santykiams prilygintų teisiųjų santykių, nevykdantis neatlygintinio užimtumo veiklos, neieškantis darbo jaunas žmogus.

Atvirasis darbas su jaunimu – tai tokia darbo su jaunimu forma, kuria siekiama visiems jauniems žmonėms, nepriklausomai nuo jų socialinės padėties, suteikti galimybes saugiai leisti laisvalaikį, užsiimti juos dominančia veikla, o esant poreikiui – padedant kompetentingiems jaunimo darbuotojams spręsti kasdienybėje kylančius iššūkius ir klausimus. Atviras darbas savitas tuo, kad dalyvavimas siūlomose veiklose nėra saistomas „privalomumu“: norintis dalyvauti jaunas žmogus neprivalo išpareigoti lankytis nuolat ir nustatytu laiku užsiimti tam tikra veikla – jaunas žmogus pats sprendžia, kaip naudoti savo laiką.

Mobilus darbas su jaunimu - tai darbo su jaunimu forma, paremta vykdomų veiklų lankstumu ir mobilumu, kai nuvykstama į gyvenamąją teritoriją, kurioje nėra darbo su jaunimu infrastruktūros, o veiklos vykdomos atsižvelgiant į šioje teritorijoje gyvenančių jaunų žmonių individualius poreikius.

Mobilaus darbo su jaunimu kaimiškose vietovėse tikslas – užtikrinti jaunų žmonių turiningą laisvalaikį, ugdomąsi ir socialinę integraciją bei vykdyti jaunimo įgalinimą jų gyvenamosiose teritorijose.

Atviras darbas yra skirtas jaunuoliams, kurie:

- ieško saugios aplinkos, naujų bendrumo, buvimo kartu formų;
- turi laisvo laiko, tačiau nežino, kaip ir kur jį turiningai praleisti;
- išsiskiria savo rūbais, kalba, elgesiu, taip išreikšdami savąjį kitoniškumą.

Ypatingas dėmesys skiriamas tiems jauniems žmonėms, kurie:

- dėl savo elgesio ar išvaizdos nepritampa prie bendraamžių ar suaugusiųjų visuomenės;
- nemato tikslo savo gyvenime;
- stokoja motyvacijos mokytis ir jėgų kūrybiškai tvarkyti savąją kasdienybę;
- linkę nusikalsti, vartoja alkoholį bei kitas svaiginamąsias medžiagas.

Paslaugos veiklos Centruose ir Erdvėse nėra apmokestinamos, taip suteikiant galimybę įsitraukti visiems to norintiems.

4.3. Nedarbas

Nedarbas – viena iš pagrindinių skurdo ir emigracijos priežasčių. Kaip viena iš pagrindinių problemų, neleidžiančių bedarbiams įsitvirtinti ir išlikti konkurencingais darbo rinkoje įvardijama nepakankama kvalifikacija ir darbo patirties stoka. Ne mažiau svarbus veiksnys – pačių gyventojų motyvacijos stoka, kurią lemia tai, kad gyventojams dažnai finansiškai naudingiau gyventi gaunant pašalpas ir įvairias valstybės siūlomas kompensacijas bei lengvatas, nei dirbti gaunant minimalų darbo užmokestį, kurio neužtenka asmens poreikiams patenkinti. Dažniausiai šiai socialinei grupei reikalingos tarpininkavimo ir atstovavimo, maitinimo, aprūpinimo drabužiais ir kitos socialinės paslaugos.

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis proc.

	2017 m..	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m
Lietuvos Respublika	8,2	8,7	8,5	16,1	7,1	8,9
Šilalės r. sav.	6,2	6,1	6,4	18,0	5,7	6,9

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamento duomenų bazė www.stat.gov.lt.

Mažos pajamos. Mažas pajamas gaunantiems asmenims (šeimoms) mokamos socialinės pašalpos. Vidutiniškai 2022 metais socialinės pašalpos buvo mokamos apie 632 šeimų, per metus išmokėta apie 747,2 tūkst. eurų. Socialinė pašalpa buvo skiriama ne tik bedarbiams, bet ją gaudavo ir dalis dirbančiųjų šeimų, nes jų gaunamų pajamų dydis buvo mažesnis nei valstybės remiamų pajamų dydis. Asmenų (šeimų) bedarbystės ar nepritekliaus atvejais teikiama ne tik piniginė socialinė parama, bet ir socialinės paslaugos: daug dėmesio skiriama informavimui, konsultavimui, tarpininkavimui, atstovavimui, aprūpinimui maisto produktais, aprūpinimo būtiniaisiais

drabužiais ir avalyne bei kitos paslaugos.

5. Esamos socialinių paslaugų infrastruktūros savivaldybėje analizė

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, Savivaldybė atsako už socialinių paslaugų teikimo savo teritorijos gyventojams užtikrinimą, planuoja ir organizuoja socialines paslaugas, kontroliuoja bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę. Socialinių paslaugų tinklą Šilalės rajono savivaldybėje sudaro stacionarios ir nestacionarios paslaugų įstaigos, taip pat paslaugos, perkamos iš kito pavaldumo socialinių įstaigų.

Šilalės rajono savivaldybėje veikiančios socialinių paslaugų įstaigos, organizacijos

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	
				iš viso	iš jų finansuojamų savivaldybės
1.	Socialinės globos namai	Šilalės rajono socialinių paslaugų namų Pajūrio paramos šeimai padalinys	Savivaldybės biudžetinė įstaiga	34	23
		Kaltinėnų parapijos senelių globos namai	Parapija	60	25
		Kvėdarnos parapijos senelių globos namai	Parapija	34	7
2.	Bendruomeninės įstaigos	VšĮ Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos pietvakarių centro Šilalės rajono filialas	NVO	25	-
		Šilalės krašto neįgaliųjų sąjunga	NVO	41	-
		Šilalės sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija	NVO	17	-
		Telšių vyskupijos Šilalės Šv. Pranciškaus Asyžiečio parapijos „Caritas“	NVO	6	-
3.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos	Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Savivaldybės biudžetinė įstaiga	69	69
			Šiauduvos savarankiško	11	11

			gyvenimo namai		
		Šilalės suaugusiųjų mokyklos specialių ugdymosi poreikių klasė	Savivaldybės biudžetinė įstaiga	20	20
		VšĮ Kaltinėnų PSPC palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė	Steigėjas Šilalės rajono savivaldybės taryba	12	12
4.	Atviras jaunimo centras	Šilalės rajono savivaldybės kultūros centro Atviras jaunimo centras	Kultūros centro padalinys	40	40

Šilalės rajono socialinių paslaugų namai bei šios įstaigos Pajūrio pagalbos šeimai padalinys teikia daugumą Socialinių paslaugų kataloge numatytų paslaugų, aprūpina gyventojus kompensacine technika, organizuoja akcijas ir vykdo programas įvairioms savivaldybės gyventojų socialinėms grupėms, bendradarbiaudami su administracijos Turto ir socialinės paramos skyriumi, tarnybomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, teisėsaugos ir teisėtvarkos institucijomis, švietimo, gydymo ir sveikatos priežiūros bei kitomis įstaigomis.

Šilalės rajono socialinių paslaugų namai teikia:

1. Bendrąsias socialines paslaugas:
  - 1.1. informavimas;
  - 1.2. konsultavimas;
  - 1.3. tarpininkavimas ir atstovavimas;
  - 1.4. sociokultūrinės paslaugos;
  - 1.5. maitinimo organizavimas;
  - 1.6. asmeninės higienos paslaugų organizavimas (dušo, skalbinių skalbimo ir lyginimo);
  - 1.7. aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne;
  - 1.8. transporto paslaugų organizavimas.
2. Socialinės priežiūros paslaugas:
  - 2.1. pagalba į namus;
  - 2.2. apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose;
  - 2.3. laikinas apnakvindinimas;
  - 2.4. apgyvendinimas krizių atvejais,
  - 2.5. socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas vaikams Vaikų dienos centre;
  - 2.6. socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas socialinę riziką patiriančioms šeimoms (nuo 2021-01-01)
3. Socialinės globos paslaugas:
  - 3.1. dienos socialinės globos paslaugas asmenims namuose ir institucijoje;
  - 3.2. trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos paslaugos teikiamos paslaugos vaikams, kuriems nustatyta laikinoji globa (rūpyba);
  - 3.3. palydimosios globos paslauga (16–21 m. amžiaus asmenims, paliekantiems/palikusiems globos sistemą arba socialinę riziką patiriančią šeimą).

Šilalės rajono socialinių paslaugų namai įgyvendina projektą „Integralios pagalbos teikimas ir plėtra Lietuvos savivaldybėse“, kur teikiamos nestacionarios ilgalaikės priežiūros paslaugos. 2022 metais suteikta integralios pagalbos paslaugų 52 asmenims jų namuose.

Ši įstaiga vykdo globėjų (rūpintojų) ir įtėvių paieškos, rengimo, atrankos, konsultavimo ir pagalbos jiems teikimo programą.

Įstaiga dalyvauja Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo projekte ir

bendradarbiauja su labdaros ir paramos fondu „Maisto bankas“ (akcijų metu surinkta parama išdalinta 239 asmenims).

Tęstinio projekto „Kompleksinės pagalbos vaikui ir šeimai dienos centras“ metu dėmesys skirtas vaikų užimtumui: organizuotos pažintinės kelionės, edukacinės išvykos, įsigytos priemonės veiklos vykdymui. Šilalės rajono etninės plėtros programa „Atrask save praeities lobiuose-12“ vykdyta įtraukiant Pajūrio vaikų dienos centro lankytojus bei Pajūrio paramos šeimai padalinyje gyvenančius globotinius. Programoje „Sveikatingumo išvykos-2“ dalyvavo Pajūrio paramos šeimai padalinyje bei Drobūkščių BVNG gyvenantys globotiniai (rūpintiniai).

Šilalės rajono savivaldybės administracija 2017 m. gegužės 30 d. pasirašė sutartį su Europos socialinio fondo agentūra dėl projekto „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Šilalės rajono savivaldybėje“ įgyvendinimo, kuriame Šilalės rajono socialinių paslaugų namai yra partneris. Šis projektas buvo tęsiamas ir 2022 m. Be to, nuo 2019 m. rugsėjo mėn. pradėtas finansuoti ir vykdomas Asmeninio asistento paslaugų organizavimo ir teikimo projektas, kurio metu teikiamos paslaugos 4 rajono neįgaliesiems, turintiems fizinę (kompleksinę) negalią. Pasibaigus Asmeninio asistento paslaugų organizavimo ir teikimo projektui, asmeninės pagalbos paslaugos teikiamos 17 asmenų. Šilalės rajono socialinių paslaugų namai pateikė tris paraiškas vaikų dienos centrų plėtrai 2023 m. Upnyoje ir Kvėdarnoje. Vaikų dienos centrus numatoma įveikinti 2023 metais. Numatoma dalyvauti savivaldybės ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skelbiamuose projektuose.

Įgyvendinamas projektas „Vaikų gerovės ir saugumo didinimo, paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimo bei prieinamumo plėtra“ „Institucinės globos pertvarka“. Projekto tikslas – įveikinti globos centrus savivaldybėse, padidinti jų teikiamų paslaugų prieinamumą ir kokybę bei užtikrinti efektyvų mobiliosios komandos darbą savivaldybėse.

Šilalės rajono socialinių paslaugų namų Pajūrio pagalbos šeimai padalinys teikia ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas vaikams, kuriems nustatyta nuolatinė globa (rūpyba). Globos įstaigos klientai nuo 0 metų iki 18 metų vaikai (išskirtiniais atvejais vyresni, savivaldybės tarybos sprendimu, iki įgis vidurinę išsilavinimą). Įstaigoje užtikrinama globojamam ar laikinai globos namuose apgyvendintam vaikui socialinė globa bei kitos socialinės paslaugos. Pajūrio padalinyje suteiktos paslaugos 10 vaikų. Įsteigus Bendruomeninius vaikų globos namus Drobūkščiuose, iš Pajūrio pagalbos šeimos padalinio 8 vaikai apgyvendinti šiuose namuose. Šiuo metu paslaugos teikiamos 6 vaikams. Likusi viena šeimyna, kurioje vaikai gyvena po vieną ar po du kambaryje. Socialinis darbas organizuojamas pagal kiekvieno vaiko individualų socialinės globos planą. Taip pat įsteigti Savarankiško gyvenimo namai jaunuoliams nuo 16 iki 21 metų amžiaus, teikiant palydimosios globos paslaugas. Šiuo metu gyvena ir paslaugas gauna 5 jaunuoliai, virš 16 metų amžiaus, besiruošiantys palikti globos įstaigą, iki sukaks pilnametystę.

Dalyvauta jaunimo savanorius priimti ketinančios organizacijos akreditacijoje. Akreditacija priimti jaunimo savanorius padalinyje gauta.

Padalinys kaip projekto partneris dalyvauja Šilalės rajono savivaldybės administracijos rengiamame projekte „Bendruomeninių vaikų globos namų steigimas ir vaikų dienos centrų plėtra Šilalės rajono savivaldybėje“. Projekto tikslas: siekiant pereiti nuo institucinės globos šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų be tėvų globos likusiems vaikams, įsteigti savivaldybės bendruomeninius vaikų globos namus. 2023 m. nupirktas gyvenamasis namas Šilalės rajone, kuriame bus įkurti bendruomeniniai vaikų globos namai.

2023 m. numatoma dalyvauti Šilalės rajono savivaldybės ir ES skelbiamuose projektuose, kurie atitiks įstaigos veiklos pobūdį.

VšĮ Kaltinėnų PSPC palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėje teikiamos trumpalaikės socialinės globos paslaugos senyvo amžiaus, suaugusiems asmenims su fizine negalia ir socialinės rizikos asmenims.

Šilalės rajono Kaltinėnų ir Kvėdarnos parapijų senelių globos namuose teikiamos ilgalaikės socialinės globos paslaugos senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia.

Nevyriausybinių organizacijų teikia gyventojams bendrąsias socialines paslaugas, ypač sociokultūrinės, tarpusavio pagalbos, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo bei kitas paslaugas. Vykdyt projektines veiklas 2022 m. buvo vykdoma socialinė rehabilitacija. Nuo 2023 m. pradėta vykdyti akredituotos socialinės rehabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje paslaugas. Trys

neįgaliųjų organizacijos pateikė 79 prašymus-paraiškas vykdyti socialinės reabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje paslaugas.

Seniūnijose dirbantys socialiniai darbuotojai teikia informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo socialines paslaugas, tiria šeimų gyvenimo ir buities sąlygas, priima prašymus socialinėms paslaugoms, asmeninio asistento pagalbai, vertina asmenų socialinių paslaugų poreikį, taip pat priima prašymus visoms socialinėms išmokoms, kompensacijoms ir paramai gauti.

Atviras jaunimo centras – Šilalės rajono savivaldybės kultūros centro padalinys, kurio veiklos vykdymo vieta yra Šilalės rajono savivaldybėje ir kuris atlieka darbą su jaunimu, grindžiamą savanorišku jaunų žmonių apsisprendimu dalyvauti šioje veikloje ir užtikrinanti jų įsitraukimą į šią veiklą.

5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išsidėstymas ir socialinių paslaugų teikimo savivaldybėje (seniūnijose) pakankamumo lygis

Socialinių paslaugų teikėjų pasiskirstymas pagal seniūnijas:

Seniūnijos pavadinimas	Socialinės paskirties įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos pavadinimas
Šilalės miesto	Šilalės rajono socialinių paslaugų namai
	Telšių vyskupijos Šilalės Šv. Pranciškaus Asyžiečio parapijos „Caritas“
	Šilalės krašto neįgaliųjų sąjunga
	Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrijos Šilalės skyrius
	Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Šilalės skyrius
	Maltos ordino pagalbos tarnybos Šilalės grupė
	UAB „Andoka“
	Šilalės rajono savivaldybės kultūros centro Atviras jaunimo centras
Pajūrio	Šilalės rajono socialinių paslaugų namų Pajūrio paramos šeimai padalinys
	Pajūrio vaikų dienos centras
Kvėdarnos	Kvėdarnos parapijos senelių globos namai
Kaltinėnų	Kaltinėnų parapijos senelių globos namai
	VšĮ Kaltinėnų PSPC palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė
	Kaltinėnų vaikų dienos centras
Laukuvos	Laukuvos vaikų dienos centras
	Šiauduvos savarankiško gyvenimo namai

6. Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas

Pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai Šilalės rajono savivaldybėje yra senyvo amžiaus asmenys, asmenys su negalia, likę be tėvų globos vaikai, socialinę riziką patiriantys asmenys, socialinę riziką patiriančios šeimos bei jose augantys vaikai, mažiau galimybių turintis jaunimas.

Savivaldybės administracijos Turto ir socialinės paramos skyrius, vykdydamas teisės aktais nustatytas socialinių paslaugų organizavimo funkcijas, atvejo vadybininkai, seniūnijų socialiniai darbuotojai teikia informavimo, tarpininkavimo bei konsultavimo paslaugas, vykdo kitas nustatytas administravimo procedūras: socialinių paslaugų skyrimą, socialinių paslaugų poreikio nustatymą, finansinių galimybių vertinimą. Šilalės rajono savivaldybės gyventojams siekiama teikti kuo daugiau ir įvairesnių socialinių paslaugų, atsižvelgiant į jų poreikius pagal 2022 metų duomenis.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis		1000 gyventojų tenka vietų/ 23450	Iš jų finansuoja savivaldybė
		įvertintas	nepatenkintas		
1	2	3	4	5	6

1.	Ilgalaikė socialinė globa:				
	Kaltinėnų parapijos senelių globos namai	37	1	1,6	1,6
	Kvėdarnos parapijos senelių globos namai	30	3	1,3	1,3
	Šilalės rajono socialinių paslaugų namai (Pajūrio paramos šeimai padalinys)	23	-	1,0	1,0
	Skalvijos namai	2	-	0,1	0,1 (2)
	Socialinės globos namai asmenims su proto negalia	25	1	1,1	1,1
2.	Trumpalaikė socialinė globa:				
	VšĮ Kaltinėnų PSPC slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninė	12	-	0,5	0,5
3.	Dienos socialinė globa:				
	Institucijoje	23	-	0,9	0,9
	Integralios pagalbos teikimas (dienos socialinės globos ir slaugos)	52	-	2,2	2,2

Savivaldybės institucijų (Turto ir socialinės paramos skyrius, rajono seniūnijos ir kt.), socialinės paskirties įstaigų ir nevyriausybinė organizacijų, teikiančių rajono gyventojams socialines paslaugas, pastangomis tenkinami rajono gyventojų poreikiai bendrosioms paslaugoms: jie gauna reikalingą informaciją, juos konsultuoja kvalifikuoti institucijų ir įstaigų darbuotojai ir turintys patirtį nevyriausybiniuose organizacijose dirbantys savanoriai, nevyriausybiniuose organizacijose ir socialinės paskirties įstaigose organizuojamos sociokultūrinės priemonės, kuriose pagrindiniai dalyviai – senyvo amžiaus ir neįgalūs asmenys, tačiau šiose priemonėse, jeigu tik pageidauja, gali dalyvauti ir kitų socialinių grupių asmenys.

6.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų analizė

6.1.1. Ilgalaikės socialinės globos paslaugos teikiamos nesavarankiškiems senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia ir iš dalies savarankiškiems – neįgaliesiems bei senyvo amžiaus asmenims, kai artimieji dėl objektyvių priežasčių negali jais pasirūpinti.

Socialinės globos paslaugos perkamos iš Kaltinėnų ir Kvėdarnos parapijų senelių globos namų bei kitų valstybinių socialinės globos įstaigų 99 Šilalės rajono savivaldybės gyventojams. 2022 metais socialinės globos įstaigose apgyvendinti 26 asmenys.

Už gyventojams teikiamas ilgalaikės socialinės globos paslaugas, pagal sudarytas paslaugų pirkimo sutartis, yra apmokama iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšų, Savivaldybės biudžeto lėšų ir asmens gaunamų lėšų.

Skiriant ilgalaikės socialinės globos paslaugas asmenims yra įvertinamos jų finansinės galimybės. Asmuo už paslaugas kiekvieną mėnesį moka 80 proc. gaunamų pajamų, 1 proc. nuo turimo turto vertės, viršijančios normatyvą, ir 100 proc. gaunamos tikslinės slaugos ar tikslinės priežiūros (pagalbos) kompensacijos. Susidaręs skirtumas tarp nustatytos paslaugos kainos per mėnesį ir asmens įmokų nuo gaunamų pajamų apmokamas iš Specialiosios tikslinės dotacijos ir Savivaldybės biudžeto lėšų.

Įstaigos pavadinimas	Paslaugų gavėjų skaičius	Per metus apgyvendintų asmenų skaičius

	2023-01-01 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
1. Ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikėjai senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia	99	17	11	9	24	26
Kaltinėnų parapijos senelių globos namai	35	8	2	2	4	11
Kvėdarnos parapijos senelių globos namai	35	8	8	6	20	12
Stonaičių socialinės globos namai	5	-	1	1	1	-
Viliaus Gaigalaičio globos namai	-	-	-	-	-	-
Dūseikių socialinės globos namai	5	-	-	-	-	-
Adakavo socialinės globos namai	11	1	-	-	-	2
Ventos socialinės globos namai	5	-	-	-	-	-
Linkuvos socialinės globos namai	1	-	-	-	-	-
Macikų socialinės globos namai	-	2	-	-	-	-
VšĮ „Namučiai jums“	1	-	-	-	-	-
VšĮ „Senjorų dvaras“	1	-	-	-	-	1
2. Socialinės globos paslaugos tėvų globos netekusiems vaikams	18	Per metus apgyvendintų vaikų skaičius				
		11	4	14	5	2
Pajūrio paramos šeimai padalinys	10	11	4	6	5	2
Drobūkščių bendruomeniniai vaikų globos	6	-	-	8	-	-
Skalvijos namai	2	-	-	-	-	-

Saltinis: Turto ir socialinės paramos skyriaus duomenys.

6.1.2. Trumpalaikės socialinės globos paslaugos VšĮ Kaltinėnų PSPC palaikomojo gydymo ir slaugos skyriuje yra teikiamos asmenims, kuriems dėl ligos, nepriežiūros, socialinės rizikos, neįgalumo, senatvės ar sveikatos privalomuoju draudimu nedraustiems asmenims ši paslauga yra reikalinga. Poreikis išauga šaltuoju metų laiku, kai vieniši asmenys nebegali savarankiškai pasirūpinti savo buitimi, asocialūs asmenys neturi nuolatinio šildomo būsto. 2022 metais šia paslauga pasinaudojo 5 Šilalės rajono gyventojų.

Trumpalaikės socialinės globos paslaugos	2018 m.	2019 m.	2020m.	2021 m.	2022 m.
VšĮ Kaltinėnų PSPC Palaikomojo gydymo ir slaugos skyrius	12	18	10	12	5
Pajūrio paramos šeimai padalinys	17	33	4	-	10

Saltinis: Turto ir socialinės paramos skyriaus duomenys.

6.1.3. Socialinės globos paslaugos tėvų globos netekusiems vaikams, kuriems nustatoma laikinoji ar nuolatinė globa arba rūpyba. 2022 metais šios paslaugos buvo teikiamos 16 vaikų, iš kurių 2 – Skalvijos namuose, Pajūrio paramos šeimai padalinyje – 7 (iš jų– 7 Bendruomeniniuose vaikų globos namuose Drobūkščiuose).

Metai	Nustatomų globų (rūpybų) skaičius per metus	Bendras globojamų (rūpinamų) vaikų skaičius	Budinčių globotojų šeimose vaikų skaičius	Šeimoje	Institucijoje
2018	15	152		102	50
2019	40	139	18	89	32
2020	20	97	9	61	27
2021	12	93	9	59	25
2022	10	85	5	66	14

Saltinis: Turto ir socialinės paramos skyriaus duomenys.

Neretai socialinę riziką patiriančiose šeimose augantiems vaikams dėl nuolatinio fiziologinių vaiko poreikių nepatenkinimo, dėl padidėjusios grėsmės vaiko fizinei bei dvasinei sveikatai, nustatoma vaiko laikinoji ar nuolatinė globa. Tokiais atvejais vaikams, likusiems be tėvų globos, teikiamos socialinės globos paslaugos institucijoje ar globėjų šeimose.

Suteikiant laikiną ar nuolatinę globą vaikams, kuriais tinkamai nesirūpina jų tėvai, yra užtikrinama jų priežiūra, sprendžiamos patirtos krizės, elgesio ir kitos problemos, teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, darbinių įgūdžių ugdymo, laisvalaikio organizavimo, asmeninės higienos priežiūros bei kitos paslaugos. Vaikams yra sudarytos sąlygos naudotis biblioteka, treniruoklių sale, biliardu, kompiuteriu, jie raginami lankyti užsiėmimus, teikiama individuali ir grupinė psichologinė pagalba.

6.1.4 Dienos socialinės globos paslaugas sunkią negalią turintiems asmenims asmens namuose teikia Šilalės rajono socialinių paslaugų namai. Neįgaliems asmenims teikiama integrali pagalba, nuolatinės specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba dienos metu nuo 2,5 iki 4 val. per dieną kiekvieną darbo dieną. Ši paslauga per 2022 m. buvo teikiama 52 neįgaliems asmenims, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis arba priežiūros (pagalbos) poreikis dėl psichikos sutrikimų, bei teikiama konsultacinė pagalba šeimos nariams.

6.1.5 Dienos socialinės globos paslaugas institucijoje teikia Šilalės rajono socialinių paslaugų namai, paslaugas gauna 24 neįgalūs asmenys. Teikiant dienos socialinės globos paslaugas, darbuotojai padeda spręsti su fizine ir psichine negalia bei įvairiais socialiniais sunkumais susijusias problemas, skatina socialinį asmens aktyvumą, mažina socialinę atskirtį, organizuoja laisvalaikio užimtumo, sveikatos palaikymo bei stiprinimo veiklą. Teikiamos individualios ir grupėse psichologinio konsultavimo paslaugos padeda senyvo amžiaus ir negalią turintiems asmenims ugdyti pozityvų savęs suvokimą, kurti ir palaikyti tarpasmeninius santykius, vystyti tarpusavio bendravimo įgūdžius, formuoti išitraukimo bei asmeninės vertės pojūtį, moko padėti ir priimti pagalbą iš kitų. Užsiėmimų metu siekiama orientuotis į situacines problemas bei ieškoti konstruktyvių sprendimų.

6.1.6 Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos yra teikiamos Šilalės rajono socialinių paslaugų namų vaikų dienos centruose (Šilalėje, Laukuvoje, Kaltinėnuose, Pajūryje) mokyklinio amžiaus vaikams iš rajono šeimų dienos metu. Jiems teikiamos šios paslaugos:

- bendrosios socialinės paslaugos (informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas, bendravimas, laisvalaikio organizavimas, maitinimo organizavimas (kai paslauga teikiama ilgiau nei 4 val. per dieną), pamokų ruošia.
- sociokultūrinės paslaugos (kūrybinė veikla, tradicinių švenčių šventimas, sportinė veikla, kūrybinės stovyklos).

Šiomis paslaugomis 2022 metais pasinaudojo 96 mokyklinio amžiaus vaikai.

6.1.7 Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos teikiamos socialinę riziką patiriančioms šeimoms, auginančioms nepilnamečius vaikus.

Socialinę riziką patiriančių šeimų, auginančių nepilnamečius vaikus, priežiūrą vykdo Šilalės rajono socialinių paslaugų atvejo vadybininkai, socialiniai darbuotojai ir Turto ir socialinės paramos skyriaus atsakingas darbuotojas. Socialinę riziką patiriančios šeimos laikomos, kuriose šeimos narių bendradarbiavimas ir emocinis bendravimas yra sutrikę, o vyraujanti neigiama aplinka neskatina sveiko ir produktyvaus šeimoje gyvenančio vaiko asmenybės augimo ir vystymosi. 2022 m. rajone šeimų, patiriančių socialinę riziką buvo 153, jose auga 288 vaikai. Atvejo vadyba pradėta 117 šeimoms.

Paslaugas socialinę riziką patiriančioms šeimoms teikia Šilalės rajono socialinių paslaugų namų darbuotojai.

Šių paslaugų organizavimo ir jų kokybės gerinimo procese aktyviai dalyvauja Turo ir socialinės paramos ir atvejo vadybos specialistai. Atliekamo socialinio darbo su socialinę riziką patiriančiomis šeimomis analizė rodo, jog socialinių paslaugų teikimo laikotarpiu situacija šeimose gerėja, nuosekliai teikiant paslaugas šeimai ir vaikui, situacija kinta – sprendžiamos įsisenėjusios problemos, mažinama socialinė atskirtis. Be abejo, tai sunkus ir sudėtingas darbas, reikalaujantis specialių žinių ir įgūdžių, tačiau teikiantis vilties, kad, socialiniams darbuotojams įgijus daugiau patirties, bus vykdomas kokybiškesnis šių šeimų socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas. Būtent socialiniai darbuotojai, būdami arčiausiai žmogaus, greičiausiai pastebi jo problemas, įvertina socialinių paslaugų poreikį ir motyvuoja paslaugos gavėją keistis.

6.1.8 Pagalbos į namus paslaugas asmenims teikia Šilalės rajono socialinių paslaugų namai. Asmenys nori kuo ilgiau gyventi savo namuose ir gauti pagalbą savo namų aplinkoje. Teikiamų socialinių paslaugų į namus sudėtis konkrečiam asmeniui gali būti skirtinga, bet susidedanti ne mažiau kaip iš 3 paslaugų. Šios paslaugos gali būti skiriamos nuo 2 val. iki 10 val. per savaitę asmeniui (šeimai). Pagalbos namuose tarnyboje dirba socialinio darbuotojo padėjėjai. Pagalbos namuose paslaugas šiuo metu gauna 163 asmenims, tačiau šis skaičius nuolatosis kinta.

6.1.9 Apygyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugos teikiamos Šilalės socialinių paslaugų namuose bei šios įstaigos padalinyje Šiauduvos k., Laukuvos sen. Per 2022 m. Šiauduvos savarankiško gyvenimo namuose apgyvendinta 2 rajono gyventojai, o Šilalės rajono socialinių paslaugų namuose nauji asmenys apgyvendinti nebuvo. Iš viso savarankiško gyvenimo namuose paslaugas gavo 24 asmenys.

6.1.10 Šilalės rajono socialinių paslaugų namai teikia intensyvios krizių įveikimo pagalbą paslaugas socialinę riziką patiriantiems asmenims su laikinu apgyvendinimu. Laikino apgyvendinimo (iki 6 mėn.) paslaugos 2022 metais buvo suteiktos 21 asmenims (18 moterims, 3 vyrams ir 25 vaikams). Pajūrio paramos šeimai padalinyje intensyvios krizių įveikimo pagalbą paslaugas su apgyvendinimu suteiktos 8 asmenims (3 moterims ir 5 vaikams).

6.1.11 Vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių (negalia, sutrikimai, mokymosi sunkumai), pagal Šilalės švietimo pagalbos tarnybos nustatytą poreikį Šilalės suaugusiųjų mokykloje yra teikiama švietimo specialistų pagalba 24 specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems asmenims nuo 7 iki 21 metų su vidutiniu ar žymiu intelekto sutrikimu.

6.1.12 Pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams. Šilalės rajono socialinių paslaugų namų atestuoti socialiniai darbuotojai 2022 metais teikė: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo paslaugas. Paruoštos 8 išvados norintiems tapti nuolatiniais globėjais (rūpintojais) norinčių tapti laikiniais globėjais (rūpintojais) nebuvo ir 2 išvados norintiems tapti budinčiais globotojais (viso – 10 išvadų), svečiavimosi išvadų parašyta 3 asmenims. Buvo vykdoma globėjų (rūpintojų) ir įtėvių paieškos, rengimo, atrankos, konsultavimo ir pagalbos jiems teikimo programa. Organizuotos savitarpio paramos grupės globėjams, globėjams giminaičiams, budintiems globėjams-7 grupės.

Teiktos psichologinės paslaugos globėjams (rūpintojams), parengti skelbimai ir straipsniai savivaldybės tinklalapyje, rajono spaudoje, surengtas seminaras globėjams (rūpintojams) ir besiruošiantiems jais tapti, organizuota išvyka globėjų dienai paminėti.

6.1.13 Maitinimo organizavimo paslaugas teikia Šilalės rajono socialinių paslaugų namai. Įstaigos valgykloje nemokamo maitinimo paslaugas per 2022 m. gavo 60 asmenų (6464 kartai) Šilalės miesto gyventojai ir dienos centro lankytojai.

Šilalės rajono socialinių paslaugų namai dalyvauja Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo projekte „Parama maisto produktais“. 2022 metais parama maisto produktais labiausiai nepasiturintiems asmenims buvo dalijama šešis kartus: 3428 savivaldybės gyventojams išdalinta 89012,3 kg maisto produktų, o parama higienos prekėmis buvo išdalinta 3 kartus 10465,1 kg. Šilalės rajono socialinių paslaugų namai, bendradarbiaudami su labdaros ir paramos fondu „Maisto bankas“, teikia paramą mažas pajamas turintiems Šilalės rajono gyventojams. 2022 m. „Maisto banko“ akcijų metu surinkti maisto produktų paketai išdalyti 239 asmenų.

6.1.14 Skalbimo paslaugas teikia Šilalės rajono socialinių paslaugų namai. Įstaigoje skalbimo paslaugos per 2022 m. suteiktos 94 Šilalės miesto gyventojams 748 kartai).

6.1.15 Dušo paslaugas teikia Šilalės rajono socialinių paslaugų namai. Įstaigoje dušo paslaugos buvo suteiktos 94 asmenims.

6.1.16 Specialaus transporto paslaugas Šilalės rajono socialinių paslaugų namai pagal poreikius teikia asmenims, kurie dėl negalios, ligos ar senatvės turi judėjimo problemų ir dėl sveikatos ar pajamų trūkumo negali naudotis visuomeniniu transportu. Paslaugos teikiamos Šilalės rajono Socialinių paslaugų namų dienos socialinės globos paslaugas institucijoje gaunantiems žmonėms ir neįgalieji vežami atlikti dializės procedūras. 2022 metais suteikta 98 asmenims specialaus transporto nuolatinio pobūdžio paslaugų.

6.1.17 Gyventojų aprūpinimą techninės pagalbos priemonėmis vykdo Šilalės rajono socialinių paslaugų namai. Per 2022 m. įstaiga kompensacine technika aprūpino 200 asmenų.

6.1.18 Būsto pritaikymo neįgaliesiems programa (gyvenamojo būsto ir aplinkos) įgyvendinama asmenims, turintiems judėjimo negalią, iš savivaldybės ir valstybės biudžetų lėšų. Taip sudaroma žmonėms palankesnė gyvenamoji aplinka. Vykdamas būsto pritaikymo neįgaliesiems programą, 2022 metais buvo pritaikyti 12 būstų ir gyvenamoji aplinka. Darbams atlikti panaudota 114939,32 Eur, iš jų: 62010,41 Eur – Valstybės biudžeto lėšų ir 52928,91 Eur – Savivaldybės biudžeto lėšų.

6.1.19 Neįgaliųjų nevyriausybinės organizacijos yra svarbūs bendrųjų socialinių paslaugų teikėjai rajono gyventojams. Jų teikiamos paslaugos yra pigesnės, žmonėms lengviau prieinamos, tiksliau atspindi įvairių socialinių grupių asmenų poreikius.

6.1.20 Šilalės rajono savivaldybė skatina neįgaliųjų nevyriausybinių organizacijų veiklą, sėkmingai organizuoja neįgaliesiems bendruomenėje projektų įgyvendinimą. Neįgaliųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos projektams įgyvendinti 2022 metais skyrė 45190,00 Eur, (37658,00 Eur iš valstybės biudžeto lėšų, 7532,00 Eur iš Šilalės rajono savivaldybės biudžeto lėšų). Paraiškas pateikė 4 nevyriausybinės organizacijos.

Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektams finansuoti skirtų valstybės ir Savivaldybės biudžetų lėšų paskirstymas 2018–2022 metais

Organizacijos pavadinimas	Skirtos lėšos 2018 m. (Eur)	Skirtos lėšos 2019 m. (Eur)	Skirtos lėšos 2020 m. (Eur)	Skirtos lėšos 2021m. (Eur)	Skirtos lėšos 2022 m. (Eur)
Šilalės krašto neįgaliųjų sąjunga	20801	22365	22977	24807	23740
Šilalės sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija	6000	6398	6900	7950	7900
VšĮ Klaipėdos kurčiųjų reabilitacijos centras	7000	7429	6900	7050	7250
VšĮ Šiaulių ir Tauragės regionų akliųjų centras	6500	6940	6050	6100	6300

Saltinis: Turto ir socialinės paramos skyriaus duomenys.

Nuo 2023-01-01 Šilalės rajone vykdomos akredituotos socialinės reabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje paslaugos.

6.1.21 Atvirojo darbo su jaunimu veikla vykdoma Šilalės kultūros centre, kuria siekiama ugdyti asmenines ir socialines jaunimo kompetencijas, padėti aktyviai įsitraukti į bendruomeninius ir visuomeninius procesus. Atvirame jaunimo centro veiklos yra orientuotos į mažiau galimybių turinčius jaunuolius, kuriems trūksta socialinių, kasdienių gyvenimo įgūdžių, kurie patiria socialinę atskirtį dėl įvairių priežasčių savo socialinėje aplinkoje. Per dieną apsilanko 40-50 jaunuolių. Per 2022 m. Atvirame jaunimo centre apsilankė 5787 jaunuoliai. Skatinama jaunų žmonių motyvacija dalyvauti jų poreikius atitinkančioje veikloje. Jaunuoliai nuo 14 m. iki 29 m. ugdomi bendravimo įgūdžiai, stiprinamas lankytojų komandinis darbas, prevenciniai mokymai, susitikimai su verslininkais, bendradarbiavimas, turiningai praleidžiamas laisvalaikis (žaidžiami stalo žaidimai,). Šilalės r. savivaldybės kultūros centro Atviras jaunimo centras nuo 2023 m. sausio mėn. įgyvendina projektą Jaunimo „Pulsu“, kurio tikslas-stiprinti atvirąjį darbą su jaunimu, vadovaujantis pagrindiniais atviro darbo principais, sprendžiant jaunuolių, turinčių mažiau galimybių ir motyvacijos, įsitraukimo į profesinio orientavimo, emocinės bei fizinės sveikatos, verslumo, saviraiškos, savęs pažinimo veiklas. Strateginiame plane jaunimo paslaugų plėtrai Šilalės rajono savivaldybėje numatyta 20000 Eur.

6.1.22 Telšių vyskupijos Šilalės Šv. Pranciškaus Asyžiečio parapijos „Caritas“ savanoriai lanko neįgalius, pagyvenusius, ligotus rajono asmenis, dalina rūbus stokojantiems, pagelbsti sumokant mokesčius, bendrauja, verda sriubą, arbatą, tvarko kapus. Per 2022 m. dėl pagalbos į „Caritas“ organizaciją kreipėsi 250 asmenų.

6.1.23 Koordinacinis centras „Gilė“

Nuo 2017 m. gegužės mėn. Šilalės rajono savivaldybės administracija kartu su partneriais įgyvendino projektą „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Šilalės rajono savivaldybėje“ Šilalės rajono socialinių paslaugų namai kartu su partneriu koordinaciniu centru „Gilė“ teikė psichosocialinę pagalbą (psichologo konsultacijos, sisteminis šeimos konsultavimas), pozityvios tėvystės mokymus, vaikų priežiūros paslaugas ir pavėžėjimo paslaugas. Projektui finansuoti buvo skirta 213 828,00 Eur. Projekto tikslas – sudaryti sąlygas šeimai gauti kompleksiskai teikiamas paslaugas, užtikrinti paslaugų prieinamumą kuo arčiau šeimos gyvenamosios vietos, siekiant įgalinti šeimą įveikti iškilusias krizes bei derinti šeimos ir darbo išsipareigojimus. Laukiami rezultatai buvo išplėtos kompleksinės paslaugos šeimai visame rajone, pagerinat paslaugų prieinamumą, tikimybė; kad mažės šeimų, patiriančių krizę dėl vaikų auklėjimo, skyrybų, netekčių ir negalios. Tėvai daugiau galėjo dalyvauti darbo rinkoje. Per 2022 m. kompleksinės paslaugos suteiktos 200 asmenų.

Nuo 2023-01-01 kompleksines paslaugas šeimai teikiamos Šilalės rajono socialinių paslaugų namuose. Bus teikiamos individualios ir (ar) grupinės konsultacijos šeimai ar asmenims, patiriantiems sunkumų šeimoje ar asmeniniame gyvenime. Organizuojama savitarpio pagalbos grupės, socialinių įgūdžių grupės vaikams ir paaugliams, tėvystės mokymai, šeimos mediacija, šeimos konsultavimas asmens namuose ir kt. paslaugos. Projektui „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Šilalės rajono savivaldybėje“ 2023 m. biudžete numatyta 10 000 Eur paslaugų pirkimui.

6.2. Socialinių paslaugų teikimo išvystymo rodiklis savivaldybėje

Eil. Nr.	Socialinės paslaugos pagal gavėjų grupes	Gavėjų skaičius:	Rodiklis savivaldybėje
1.	Socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmenims (jų šeimoms)	suaugę asmenys su negalia	Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 senyvo amžiaus asmenų savivaldybėje 4679
1.1.	Pagalba į namus	163	35,4
1.2.	Dienos socialinė globa asmens namuose	52	11,0
1.3.	Dienos socialinė globa įstaigoje (dienos centre)	1	0,22
1.4.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	11	2,5
1.7.	Trumpalaikė socialinė globa (asmens namuose arba įstaigoje)	5	1,1
1.8.	Ilgalaikė socialinė globa	46	10,4
1.9.	Iš viso socialinių paslaugų gavėjų - senyvo amžiaus asmenų skaičius, tenkantis 1000 senyvo amžiaus asmenų savivaldybėje	278	59,1
2.	Socialinės paslaugos suaugusiems asmenims su negalia (jų šeimoms)	suaugę asmenys su negalia	Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 darbingo amžiaus asmenų su negalia savivaldybėje 1165
2.1.	Pagalba į namus, socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas asmens namuose	15	13,1
2.2.	Dienos socialinė globa asmens namuose	6	5,2
2.3.	Dienos socialinė globa įstaigoje (dienos centre)	23	20,1
2.4.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	22	19,2
2.5.	Trumpalaikė socialinė globa	7	6,1
2.6.	Ilgalaikė socialinė globa:	13	11,3

2.7	socialinės globos namuose, specializuotuose slaugos ir socialinės globos namuose	13	11,3
2.8.	Iš viso socialinių paslaugų gavėjų - suaugusių asmenų su negalia skaičius, tenkantis 1000 darbingo amžiaus asmenų su negalia savivaldybėje	99	90,0
3.	Socialinės paslaugos vaikams (jų šeimoms)	vaikai	Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 visų vaikų savivaldybėje 3863
3.1.	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas) asmens (šėimos) namuose (gavėjai - vaikai, kurių šeimoms teikiama socialinė priežiūra)	434	111,3
3.2.	Vaikų dienos socialinė priežiūra	79	20,7
3.3.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba (krizių centre, laikino apgyvendinimo įstaigoje šeimoms, turinčioms vaikų, savarankiško gyvenimo namuose, kitose socialinių paslaugų įstaigose) (gavėjai - vaikai, kuriems pagal Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą nustatyta laikinoji priežiūra)	29	7,4
3.4.	Iš viso nurodytų socialinių paslaugų gavėjų – vaikų skaičius, tenkantis 1000 visų vaikų savivaldybėje	542	139,4
4.	Socialinės paslaugos likusiems be tėvų globos vaikams (jų šeimoms)	likę be tėvų globos vaikai	Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 vaikų, kuriems nustatyta globa (rūpyba), savivaldybėje 90
5.1.	Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, tėvams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti (gavėjai – vaikai, kurių globėjai (rūpintojai), budintys globotojai, tėviai ir šeimynų dalyviai, gauna pagalbą)	50	55,6
5.2.	Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa:	21	23,3
5.2.1.	šeimynose	15	16,6
5.2.2.	bendruomeniniuose vaikų globos namuose	6	6,66
5.3.	Iš viso nurodytų socialinių paslaugų gavėjų - likusių be tėvų globos vaikų skaičius, tenkantis 1000 vaikų, kuriems nustatyta globa (rūpyba), savivaldybėje	71	102,16
6.	Palydėjimo paslauga jaunuoliams (jų šeimoms)	jaunuoliai	Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 visų asmenų nuo 16 iki 24 m. savivaldybėje 1853
6.1.	su laikinu apgyvendinimu (savarankiško gyvenimo namuose ar apsaugotame būste)	12	6,5
6.2.	be laikino apgyvendinimo (socialinių paslaugų įstaigoje ar asmens namuose)	2	1,1
6.3	Iš viso palydėjimo paslaugų gavėjų – jaunuolių skaičius, tenkantis 1000 savivaldybės gyventojų nuo 16 iki 24 metų	14	7,6

7.	Socialinės paslaugos socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims (jų šeimoms)	socialinę riziką patiriantys suaugę asmenys (18+)	Gavėjų skaičius, tenkantis 1000 visų suaugusių asmenų savivaldybėje 19587
7.1.	Psichosocialinė pagalba (socialinių paslaugų įstaigose ar asmens namuose)	1003	51,2
7.2.	Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas, socialinės priežiūros centruose (dienos centre, socialinių paslaugų centre, krizių centre, paramos šeimai centre ir kt.)	200	10,2
7.3.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba (krizių centre, kitose socialinių paslaugų įstaigose):	21	11,3
7.4.	Apgyvendinimas nakvynės namuose ir laikinas apnakvindinimas laikino apnakvindinimo įstaigose	10	0,50
7.5.	Iš viso socialinių paslaugų gavėjų - socialinę riziką patiriančių suaugusių asmenų skaičius, tenkantis 1000 visų suaugusių asmenų savivaldybėje	1234	73,2

Saltinis: Turto ir socialinės paramos skyriaus duomenys.

7. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje

Eil. Nr.	Įstaigos	Socialinių darbuotojų skaičius		Socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius
		iš viso	iš jų finansuojamų iš valstybės biudžeto	
1.	Savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose:	38	16	63
1.1.	biudžetinėse	32	16	39
1.2.	nevyriausybines	6	-	24
2.	Savivaldybės administracijoje	8	8	-
	Iš viso	46	24	63

8. Ankstesnių metų socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatų trumpa apžvalga

Vertinant socialinių paslaugų plano 2022 m. įgyvendinimą nustatyta, kad buvo naudojamos visos priemonės pasiekti laukiamų rezultatų. Rajone teikiamos visos bendrosios socialinės paslaugos (informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, maitinimo organizavimas, transporto organizavimas, sociokultūrinės paslaugos, kitos bendrosios socialinės paslaugos). Iš specialiųjų socialinių paslaugų gyventojams yra teikiamos šios paslaugos – pagalba į namus, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, apgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centruose, intensyvi krizių įveikimo pagalba, psichosocialinė pagalba, dienos socialinė globa institucijoje ir asmens namuose, trumpalaikė socialinė globa ir ilgalaikė socialinė globa, pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams, apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose, asmeninio asistento paslaugos.

Bendradarbiaujama su Užimtumo tarnyba, policija, švietimo ir kultūros įstaigomis, rajono nevyriausybėmis organizacijomis, Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuru, sveikatos priežiūros įstaigomis ir kt.

Didėjant socialinių paslaugų poreikiui bei siekiant geresnės teikiamų paslaugų kokybės, turi būti plečiamas ne tik socialinių paslaugų įstaigos padalinių tinklas, bet ir užtikrinama bendruomenės, organizacijų, ginančių žmonių socialinių grupių interesus ir teises, pagalba.

III SKYRIUS UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

9. Prioritetinės 2023 metų socialinių paslaugų plėtros kryptys:

1. Rengti ir įgyvendinti socialines programas, skatinti visuomenines ir atvirojo bei mobiliojo darbo su jaunimu organizacijas, užtikrinant glaudesnę bendradarbiavimą su seniūnijų bendruomenėmis, telkti savanorius organizuojant socialines paslaugas.
2. Gerinti socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę, prioritetą teikti kompleksišku nestacionarių socialinių paslaugų teikimui.
3. Užtikrinti tinkamą perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų vaikus globojančioms šeimoms, globėjams (rūpintojams), tėviams ar besirengiantiems jais tapti asmenims, asmenims, turintiems proto ir (arba) psichikos negalią bei teikti kokybiškas paslaugas ir kvalifikuotą pagalbą.

10. 2023 metų priemonių planas

1 Tikslas. Rengti ir įgyvendinti socialines programas, skatinti visuomenines ir atvirojo bei mobiliojo darbo su jaunimu organizacijas, užtikrinant glaudesnę bendradarbiavimą su seniūnijų bendruomenėmis, telkti savanorius organizuojant socialines paslaugas.				
Uždaviniai	Priemonės	Lėšos	Atsakingi vykdytojai	Laukiami rezultatai
1. Įgyvendinti neįgaliųjų socialinės atskirties mažinimo priemonės, vykdyti neįgaliųjų socialinę integraciją, neįgaliųjų socialinę reabilitaciją bendruomenėje	1.1. Neįgaliųjų socialinės reabilitacijos bendruomenėje programos įgyvendinimas	VB -42,6 SB-17,0 tūkst. Eur.	Savivaldybės administracija, Turto ir socialinės paramos skyrius, švietimo įstaigos, Užimtumo tarnyba, nevyriausybinės organizacijos, kultūros įstaigos	Socialinės integracijos programos parengimas. Neįgaliųjų socialinė reabilitacija bendruomenėje.
	1.2. Būsto pritaikymas neįgaliesiems	VB- 32,3 tūkst. Eur; SB- 55,0 tūkst. Eur.	Savivaldybės administracija, Turto ir socialinės paramos skyrius	Pritaikyti būstus rajono neįgaliesiems (suaugusiems ir vaikams su sunkia negalia), pagal pateiktus prašymus, įvertinant poreikį ir galimybes
2. Šilalės rajono gyventojų sveikatos stiprinimas ir sveikos gyvensenos ugdymas bei bendrųjų paslaugų užtikrinimas	2.1. Sveikatos stiprinimas bei sveikos gyvensenos ugdymas ir propagavimas	ES –4,0 tūkst. Eur	Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	Organizuojamos paskaitos rajono neįgaliesiems, bus kviečiami lektoriai, kurie skaitys paskaitas sveikatinimo klausimais

3. Suburti savanorių grupę, kuri motyvuos jaunimą, inicijuos bei padės vykdyti aktyvias jaunimo veiklas, koordinuos renginius.	3.1. Viešinti esamų savanorių veiklą. Į renginių, veiklų, iniciatyvų organizavimą įtraukti ir Atviro jaunimo centro savanorius.	SB-3,5 tūkst. Eur.	Šilalės rajono savivaldybės kultūros centro Atviras jaunimo centras	Į planuojamas veiklas įtraukiama 25 savanoriai. Ugdomi savanorių organizavimo, bendravimo, kūrybiškumo įgūdžiai.
4. Specializuota kompleksinė pagalba nuo smurto nukentėjusiems asmenims, pagalba nuo nusikalstamos veiklos nukentėjusiems asmenims	4.1.Specializuota pagalba nuo smurto nukentėjusiems asmenims, nuo nusikalstamos veiklos nukentėjusiems asmenims.	Projektinės lėšos	Šilalės rajono savivaldybės socialinių paslaugų namai	Teikiamos informavimo, konsultavimo, atstovavimo, palydėjimo, tarpininkavimo, teisės ir psichologinė pagalba
5. Įgyvendinti kompleksiskai teikiamų paslaugų šeimai programą	5.1. Sudaryti sąlygas šeimai gauti kompleksiskai teikiamas paslaugas, užtikrinti paslaugų prieinamumą kuo arčiau šeimos gyvenamosios vietos, siekiant įgalinti šeimą įveikti iškilusias krizes bei derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus.	ES – 400,0 tūkst. Eur (iki 2029-07-01) SB –22,4 tūkst. Eur	Savivaldybės administracija, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai.	Įgyvendinamas projektas „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Šilalės rajono savivaldybėje“, kurio metu teikiama psichosocialinė pagalba asmenims, išgyvenantiems krizę ar patyrusiems traumuojančius emocinius išgyvenimus.
	5.2.Padėti įgalinti neįgalaus asmens savarankiškumą ir užtikrinti svarbiausias jo gyvybines veiklos funkcijas.	VB- 94,6 tūkst. Eur	Savivaldybės administracija, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Teikiama pagalba neįgaliesiems su fizine negalia, ne jaunesniems kaip 16 m., su fizine (kompleksine) negalia, norintiems mokytis ar dirbti, asmenims, kuriems nustatytas 55 proc. ir mažesnis darbingumo lygis.
	5.3Padėti asmenims, šeimoms, patiriančioms psichologinių problemų,	VB-1,00 tūkst. Eur	Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Įgyvendinamas Projektas „Gerovės konsultantų modelio įdiegimas Šilalės rajone“.

	kenčiantiems nuo pirmųjų nerimo ar depresijos požymių			Tikslas-pasiekti, kad žmogus įgautų įgūdžius valdyti savo psichologinę būseną.
6. Įnicijuoti mobilaus darbo su jaunimu plėtrą.	6.1. Etatų mobiliojo darbo su jaunimu vykdymui steigimas.	SB lėšos-8,0 tūkst. Eur	Šilalės kultūros centro Atviras jaunimo centras	Nuo 2023 m. vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu nuo Šilalės miesto centro nutolusiose vietovėse bei didesnėse rajono seniūnijose.

2. Tikslas. Gerinti socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę, prioritetą teikti kompleksišku nestacionarių socialinių paslaugų teikimui.				
Uždaviniai	Priemonės	Lėšos	Atsakingi vykdytojai	Laukiami rezultatai
1. Skatinti profesines kompetencijas bei darbuotojų motyvaciją	1.1. Socialinių įstaigų vadovų ir darbuotojų pasitarimai.	-	Turto ir socialinės paramos skyrius, seniūnijos, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Gerosios darbo patirties sklaida ir pažinimas. Socialinių darbuotojų dalyvavimas profesinės kompetencijos tobulinimo programose, pasitarimuose. Informacijos sklaida savivaldybės interneto svetainėje, spaudoje.
	1.2. Seminarai socialinio darbo klausimais rajono socialiniams darbuotojams, jų padėjėjams ir kitiems specialistams, dirbantiems socialinį darbą	SB –3,0 tūkst. Eur		
	1.3. Rajone vykdomo socialinio darbo viešinimas	SB – 3,0 tūkst. Eur		

2. Plėtoti specialiąsias socialinės priežiūros paslaugas rajono gyventojams	2.1. Socialinės priežiūros paslaugų teikimas socialinę riziką patiriančioms šeimoms	VB- 448,1 tūkst. Eur	Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Socialiniai darbuotojai, dirbantys su socialinę riziką patiriančiomis šeimomis (12 pareigybių) suteiks socialines paslaugas 153 rajono socialinę riziką patiriančių šeimų. Su šeimomis dirba 4 atvejo vadybininkai.
	2.2. Socialinės priežiūros paslaugų teikimas senyvo amžiaus ir neįgaliems rajono gyventojams	SB- 33,7 tūkst. Eur	Savivaldybės administracija, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose senyvo amžiaus asmenų ir (ar) asmenų su negalia Šilalėje ir Šiauduvoje organizavimas
	2.3. Socialinės priežiūros paslaugų teikimas asmenims, atsidūrusiems krizinėse situacijose	SB- 46,8 tūkst. Eur	Savivaldybės administracija, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai, Šilalės rajono socialinių paslaugų namų Pajūrio paramos šeimai padalinys	Laikinosios priežiūros paslaugos šeimai ir vaikams (križių atveju). (6 kambariai Socialinių paslaugų namuose ir 4 kambariai Paramos šeimai padalinyje Pajūryje)
3. Bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros paslaugų teikimas ir kontrolės užtikrinimas	3.1. Bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros paslaugų teikimas	SB –17,0 tūkst. Eur (bendrosioms paslaugoms); SB – 113,0 tūkst. Eur (pagalbai į namus)	Šilalės rajono savivaldybės administracijos Turto ir socialinės paramos skyrius, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Pagalbos į namus paslaugos teikimas (rajone gauna apie 163 asmenų), bendrųjų paslaugų užtikrinimas (transporto paslaugų organizavimas, maitinimo organizavimas, informavimas, konsultavimas, higienos paslaugos ir kt. 630 asmenų),
	3.2. Bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės	-	Šilalės rajono savivaldybės administracijos Turto ir	Šilalės rajono bendrųjų socialinių paslaugų ir

priežiūros paslaugų kontrolė, atliekant anketavimą ir išsiaiškinant paslaugų kokybės ir poreikio analizę		socialinės paramos skyrius, socialinių paslaugų įstaigos	socialinės priežiūros kokybės tvarkos aprašo įgyvendinimas, planinės kontrolės vykdymo grafiko sudarymas ir įgyvendinimas
--	--	--	---

3. Tikslas. Užtikrinti kokybiškas socialinės globos ir integralios pagalbos (dienos socialinės globos ir slaugos) paslaugas neįgaliems asmenims, kuriems dėl nesavarankiškumo reikalinga kompleksinė, nuolatinė specialistų priežiūra reikalaujanti pagalba

Uždaviniai	Priemonės	Lėšos	Atsakingi vykdytojai	Laukiami rezultatai
1. Organizuoti socialinės globos paslaugų teikimą rajono gyventojams	1.1. Ilgalaikių socialinių paslaugų finansavimas	SB – 258,0 tūkst. Eur, VB – 370,0 tūkst. Eur	Savivaldybės administracija, Turto ir socialinės paramos skyrius, Socialinių paslaugų įstaigos paslaugas teikiančios Šilalės rajono gyventojams	Išlaidų kompensavimas už teikiamas kokybiškas ilgalaikės socialinės globos paslaugas rajono asmenims, gaunantiems šias paslaugas Skalvijos namuose (2 vaikams), Kvėdarnos, Kaltinėnų parapijos senelių globos namuose, Adakavo, Dūseikių, Stonaičių, Ventos, Linkuvos, VŠĮ „Senjorų dvaras“, VŠĮ „Namučiai Jums“ socialinės globos namuose (iki 110 asmenų).
	1.2. Trumpalaikių socialinės globos finansavimas	SB – 12,0 tūkst. Eur	Savivaldybės administracija, Turto ir socialinės paramos skyrius, Kaltinėnų PSPC	Trumpalaikių socialinės globos paslaugų finansavimas, teikiamos Šilalės rajono gyventojams, laikinai susidarius sunkiai padėčiai

	1.3. Integralios pagalbos paslaugų teikimo užtikrinimas Projektas „Integralios pagalbos plėtra Šilalės rajone“	ES – 970,1 tūkst. Eur SB – 10,0 tūkst. Eur	Turto ir socialinės paramos skyrius, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Paslaugų teikimas įgyvendinant projektą. Vidutiniškai per mėnesį 52 asmenų gauna integralios pagalbos paslaugas, kuriems nustatytas nuolatinės slaugos poreikis
	1.4. Dienos socialinės globos teikimas namuose ir institucijoje	SB –117,0 tūkst. Eur	Savivaldybės administracijos Turto ir socialinės paramos skyrius, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Dienos socialinės paslaugos teikimas: institucijoje – 25 asmenims; asmens namuose – 6 asmenims
	1.5. Laikino atokvėpio paslaugų teikimas ir sklaida	SB ir VB lėšos	Šilalės rajono socialinių paslaugų namai, Kaltinėnų PSCP	Laikino atokvėpio paslaugų skaida, teikimas (pagalbos į namus, ir trumpalaikės ir dienos socialinės globos paslaugų pagrindu) ir viešinimas savivaldybės ir įstaigos tinklapyje bei seniūnijose. Pagalbos suteikimas neįgalų asmenį prižiūrinčiam asmeniui ar šeimos nariui.
	1.6. Socialinių paslaugų teikimas, teikiant ambulatorines slaugos paslaugas asmens namuose	PSD ir VB lėšos pagal poreikį	UAB „Andoka“, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Nustačius ambulatorinių slaugos paslaugų poreikį, kompleksiskai užtikrinti socialinių paslaugų poreikio vertinimą bei socialinių paslaugų teikimą asmens namuose

				(pagal bendradarbiavimo sutartį)
--	--	--	--	----------------------------------

4. Tikslas. Organizuoti tinkamą perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų prieinamumą neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams, asmenims, turintiems proto ir (arba) psichikos negalią.

Uždaviniai	Priemonės	Lėšos	Atsakingi vykdytojai	Laukiami rezultatai
1. Įgyvendinti perėjimo iš institucinės socialinės globos prie paslaugų neįgaliesiems suaugusiems asmenims, turintiems proto ir (ar) psichikos	1.1. Bendruomeninių namų vaikams apgyvendinimo organizavimas	SB –149,0 tūkst. Eur VB-26,5 tūkst. Eur	Savivaldybės administracija, Šilalės rajono socialinių paslaugų namų Pajūrio paramos šeimai padalinys	Gyvenamojo namo Drobūkščiuose išlaikymas, kuriuose apgyvendinti iki 8 vaikų, netekusių tėvų globos, iš institucijos.

negalia, vaikams ir jaunimui, turintiems proto ir (ar) psichikos negalia.		ES – 156,0 tūkst. Eur SB-144,6 tūkst. Eur,	Savivaldybės administracija, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Gyvenamojo namo pirkimas (8 km. nuo Šilalės atstumu), pritaikymas ir remontas.
	1.2. Palydimosios globos paslaugos teikimas	SB –26,5 tūkst. Eur	Šilalės rajono socialinių paslaugų namų Pajūrio paramos šeimai padalinys	Numatoma iki 10 paslaugų gavėjų teikti šias paslaugas: pasiruošimo savarankiškam gyvenimui; perėjimo į savarankišką gyvenimą be apgyvendinimo ir pasiruošimo savarankiškam gyvenimui su apgyvendinimu, ,bei vaikams iš institucinės globos bei iš socialinę riziką patiriančių šeimų.
	1.3. Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose jaunuoliams	SB –20,0 tūkst. Eur	Savivaldybės administracija, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai Pajūrio paramos šeimai padalinys,	Apgyvendinami 8-16 -21 metų jaunuoliai, kuriems buvo teikiama institucinė socialinė globa bei jaunuoliai iš šeimų patiriančių socialinę riziką.
	1.4. Grupinių gyvenimo namų ir socialinių dirbtuvių kūrimas, informacijos sklaida	ES -587,2 tūkst. Eur	Savivaldybės administracija, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai, Asociacija „Žadeikių sūkurys“, Adakavo socialinės globos namai	Žadeikių gyvenvietėje buvusio mokyklos pastato pritaikymas ir 1 namo statyba Kvėdarnos mstl. bei socialinių dirbtuvių įkūrimas dalinai savarankiškiems asmenims su proto ir (ar) psichikos negalia. Vykdyti susitikimus su vietos bendruomenėmis dėl informacijos teikimo steigiant grupinio gyvenimo namus.

	1.5. Apsaugoto būsto, pagalbos priimant sprendimus bei įdarbinimas su pagalba	ES projektų lėšos	VšĮ „Sundoku“	Socialinių, darbinių įgūdžių vertinimas, ugdymas ir palaikymas. Konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas ieškant būsto, asmeniui ieškant darbo ar pagalba priimant sprendimus. Pagalba asmeniui atliekant įsidarbinimo procedūras. Lydimoji pagalba įsidarbinus. Tarpininkavimas ir/ar atstovavimas tarp asmens, darbdavio ir (ar) bendradarbių, suinteresuotų asmenų, pavyzdžiui, Užimtumo tarnybos tarpininko, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos atstovo, asmens sveikatos priežiūros įstaigos darbuotojo ir kt. pagal poreikį. Konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas tarp asmens ir jo šeimos narių. Numatoma teikti 2 asmenims turintiems proto/psichikos negalią.
--	---	-------------------	---------------	--

5. Tikslas. Plėsti vaikui ir šeimai teikiamas socialines paslaugas.

Uždaviniai	Priemonės	Lėšos	Atsakingi vykdytojai	Laukiami rezultatai
------------	-----------	-------	----------------------	---------------------

1. Įgyvendinti socialinių paslaugų prieinamumą vaikų globojančioms šeimoms, globėjams (rūpintojams), tėviams ar besirengiantiems jais tapti asmenims.	1.1. Pagalbos pinigų mokėjimas vaikų globojančioms šeimoms ir budintiems globotojams	SB –90,0 tūkst. Eur	Savivaldybės administracija, Turto ir socialinės paramos skyrius	Teikiamos socialinės globos paslaugos vaikams, siekiama mažinti globojamų (rūpinamų) vaikų skaičių institucijoje. Mokama 3-6 BSI už kiekvieną globojamą vaiką.
	1.2. Pagalba budintiems globotojams, viešinimas, atlygis	SB – 32,7 tūkst. Eur	Savivaldybės administracija, Turto ir socialinės paramos skyrius, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Rengiami ir konsultuojami asmenys, pageidaujantys globoti ir (ar) įvaikinti vaikus savo šeimos aplinkoje (4 budintys globotojai). Viešinimui skrajutės, plakatai, informacija interneto svetainėse, stendas, mokymai, psichologo konsultacijos.
	1.3. Nuolatinių socialinių globėjų paieška	SB – 3,3 tūkst. Eur	Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Reikalingi rajone 2 nuolatiniai socialiniai globėjai
	1.4. Socialinių paslaugų prieinamumas vaikų globojančioms šeimoms, globėjams	ES- 35,0 tūkst. Eur	Savivaldybės administracija, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai (Globos centras)	Globos centro veikla. Teikiamos psichologo, socialinio darbuotojo, globos koordinatoriaus paslaugos darbuotojams, globėjams, vaikams, atitinkančios individualius klientų poreikius.
2. Įgyvendinti vaiko socializacijos priemonės	2.1. Įgyvendinamos Vaikų dienos centro programos	VB – 32,3 tūkst. Eur, SB – 23,5 tūkst. Eur, ES – 5 proc. nuo maisto ir higienos priemonių vertės, (papildomoms priemonėms skirtos lėšos)	Savivaldybės administracija, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Įgyvendinami projektai. Teikiamos akredituotos socialinės priežiūros paslaugos Vaikų dienos centre Šilalėje ir filialuose Laukuvoje, Kaltinėnuose, Pajūryje paslaugas teikti iki 96 rajono vaikams.
	2.2. Steigti Vaikų dienos centrus Kvėdarnos ir Upynos seniūnijose bei Šilalės mieste	ES – 25,3 tūkst. Eur SB – 10,0 tūkst. Eur,	Savivaldybės administracija, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai,	Didinti vaikų užimtumą popamokiniu metu, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, neformalus ugdymas

			Šilalės švietimo pagalbos tarnyba	teikiant akredituotas socialinės priežiūros paslaugas vaikams
	2.3. Mediacijos ir psichologo paslaugų teikimo plėtra	-	Savivaldybės administracija, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	Teisės aktų parengimas, bei paslaugų teikimas socialinė riziką patiriančioms šeimoms
3. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo ir priežiūros finansavimo programa	3.1. Vaiko priežiūros paslaugų finansavimas	VB-3,0 tūkst. Eur	Savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Turto ir socialinės paramos skyrius	Vaiko priežiūros ir ugdymo paslaugos finansavimas tėvams, kurie negavo vietos ikimokyklinio ugdymo įstaigoje, kas mėnesį mokant 100 Eur kompensaciją
4. Šilalės rajono savivaldybės priklausomybės nuo alkoholio ir psichotropinių medžiagų mažinimo programa	4.1. Paslaugų teikimas socialinę riziką patiriantiems asmenims, testų atlikimas nuo paviršių dėl psichotropinių medžiagų naudojimo	SB – 2,0 tūkst. Eur	Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	Priklausomybės konsultanto teikiamos konsultacijos, asmenų išvežimas gydyti dėl priklausomybės nuo alkoholio, testų atlikimas nuo paviršių dėl psichotropinių medžiagų naudojimo švietimo įstaigose
5. Psichologinės pagalbos programa	5.1. Individualios psichologo konsultacijos	VB-3,0 tūkst. Eur	Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	Individualios psichologo konsultacijos socialinę riziką patiriantiems asmenims seniūnijose
6. Tuberkuliozės profilaktikos Šilalės rajone programa	6.1. Profilaktiniai tyrimai ir kontrolė	SB –2,0 tūkst. Eur	Šilalės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	Programoje dalyvaus socialinę riziką patiriančios šeimos

11. Regioninių socialinių paslaugų poreikis 2023 m.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Socialinės globos įstaiga	Mastas (vietų sk.)
1.	Ilgalaikė socialinė globa	1. Socialinės globos namai asmenims su proto negalia	5

	2. Likusiems be tėvų globos vaikams, vaikams su negalia, kuriems nustatyti mišrių raidos ar intelekto sutrikimai	1
--	--	---

IV SKYRIUS FINANSAVIMO PLANAS

12. Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas (tūkst. Eur)	Pagal planines išlaidas (tūkst. Eur)
		praėję metai 2022 m.	einamieji metai
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
	Savivaldybės biudžetas, tūkst. Eur	41101,8	39063,1
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms, tūkst. Eur	1914,8	2129,2
1.1.	palyginti su bendru savivaldybės biudžetu, proc.	5,00	5,0
2.	Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, tūkst. Eur	782,80	660,0
	iš jų:		
2.1.	socialinę riziką patiriančių šeimų socialinei priežiūrai organizuoti	363,0	448,1
2.2.	asmenų su sunkia negalia socialinei globai organizuoti	419,80	212,8
2.3.	asmenų su sunkia negalia dienos socialinei globai organizuoti	218,5	219,0
3.	Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas	286,9	320,0

12.1. Socialinių paslaugų finansavimo šaltinių įvertinimas

Pagrindinis socialinių paslaugų teikimo finansavimo šaltinis – Savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos. Nevyriausybinės organizacijos savo veiklą vykdymui naudoja lėšas, gautas iš Valstybės ir Savivaldybės biudžeto, taip pat dalyvauja Europos Sąjungos ir Lietuvos fondų projektinėje veikloje, kai kurios gauna 1,2 proc. gyventojų pajamų mokesčio paramą.

13. Socialinių paslaugų finansavimo iš savivaldybės biudžeto būdai

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Lėšos (tūkst. Eur)	
		praėję metai	einamieji metai
1.	Socialinių paslaugų pirkimas:	102,9	149,5
			12,0

1.1.	VšĮ Kaltinėnų PSPC palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė	8,1	
1.2.	Kvėdarnos, Kaltinėnų parapijos senelių globos namai	94,8	137,5
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas, iš jo:	790,4	1045,3
2.1.	Šilalės rajono socialinių paslaugų namai	536,9	760,8
2.2.	Socialinės globos namams pagal lėšų kompensavimo sutartis	253,5	284,5
3.	Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos nevyriausybinėms organizacijoms	7,6	17,0
4.	Pagalbos pinigai už likusius be tėvų globos vaikus	82,1	90,0
5.	Išmokos už socialinę globą budintiems globotojams	36,2	30,0
	Iš viso (1+2+3+4+5):	1011,6	1331,8

14. Lėšos, reikalingos žmogiškųjų išteklių plėtrai

Siekiant efektyvinti socialinių paslaugų organizavimą, būtina investuoti į specialistų kvalifikacijos kėlimą. Įvertinus socialinių darbuotojų poreikį ir jų kvalifikaciją, numatoma sudaryti sąlygas tolesniam profesiniam tobulėjimui. 2022 metais skirtos lėšos socialinių darbuotojų, dirbančių su socialinę riziką patiriančiomis šeimomis, kurių darbo užmokestis finansuojamas iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšų (2,5 proc. nuo socialinių darbuotojų darbo užmokesčiui patvirtintų asignavimų) jų supervizijoms ir iš dalies profesinės kompetencijos tobulinimui finansuoti.

Socialinius darbuotojus ir/ar socialinių darbuotojų padėjėjus, tiesiogiai dirbančius su klientais, apdrausti nuo galimo smurto ir nelaimingų atsitikimų darbe, skiepyti nuo gripo, erkinio encefalito, tikrintis profilaktiškai nuo užkrečiamųjų ligų (TBC).

15. Savivaldybės finansinių galimybių palyginimas su numatytu priemonių finansavimu

Šilalės rajono savivaldybėje gyvena įvairių socialinių grupių asmenys, kuriems reikalinga nuolatinė ar vienkartinė socialinė parama ir socialinės paslaugos. Daugeliui jų užtikrinamos kokybiškos socialinės paslaugos, tačiau kaip ir kitos savivaldybės, Šilalės rajono savivaldybė neturi tiek finansinių ir žmogiškųjų išteklių, kad visiems esamiems ir potencialiems socialinių paslaugų gavėjams galėtų būti užtikrinamas aukštos kokybės socialinių paslaugų teikimas. Todėl išskiriamos prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys, kurios numatytos šio plano 9 punkte.

15.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų įvertinimas

Socialinės atskirties prevencija ir socialinė integracija vykdoma keliomis pagrindinėmis kryptimis: darbas su neįgaliaisiais, senyvo amžiaus žmonėmis, socialinę riziką patiriančioms šeimomis bei šiose šeimose augančiais vaikais. Šioms veikloms yra tikslinga rengti atskiras socialines programas, projektus ir jas įgyvendinti, organizuoti kompleksinių paslaugų teikimą Šilalės rajone. Siekiant efektyvinti socialinių paslaugų organizavimą, būtina skatinti socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimą, plėtoti bendradarbiavimą su kitomis įstaigomis, intensyvinti socialinių įstaigų vykdomos veiklos viešinimą (per rajono masinės informacijos priemones, susitikimus, pasitarimus, seminarus kt.), skatinti visuomeninių organizacijų veiklą.

Atsižvelgiant į finansines savivaldybės galimybes ir į kasmet didėjančią socialinių paslaugų poreikį, tikslinga ieškoti pigesnių socialinių paslaugų. Viena iš socialinių paslaugų užtikrinimo krypčių yra socialinės paslaugos asmens namuose, tai pagalbos į namus paslaugos, integralios pagalbos paslaugos neįgaliesiems ir jų artimiesiems. Tai perspektyvi veiklos plėtros sritis, nes pirmiausiai ekonomiškai palanki ir psichologiškai priimtinausia klientui bei labiausiai individualizuota, o tai reiškia, kad teikiama socialinių paslaugų kokybė yra optimali.

16. Socialinių paslaugų plėtros vizija

Šilalės rajono savivaldybės ateinančių 3 metų socialinių paslaugų plėtros vizija – sukurti gyventojų poreikius atitinkantį socialinių paslaugų įstaigos padalinio ir filialų tinklą, siekti socialinių paslaugų teikimo optimizavimo bendruomenėje ir šeimose, užtikrinti reikalingų socialinių paslaugų teikimo tęstinumą.

Pagal perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014–2020 metų veiksmų plano investiciniame projekte „Bendruomeninių apgyvendinimo bei užimtumo paslaugų asmenims su proto ir psichikos negalia plėtra Tauragės rajone“ numatyta Adakavo socialinių paslaugų namų pertvarka, bei numatomos priemonės socialinių paslaugų infrastruktūros plėtrai užtikrinti. Šilalės rajono savivaldybėje numatytos socialinės dirbtuvės ir grupinio gyvenimo namai. Pagal projektą bus užtikrintas grupinio gyvenimo namų gyventojų užimtumas socialinėse dirbtuvėse, dienos užimtumas, socialinių įgūdžių ugdymo paslaugos 20-čiai lankytojų. 2021 m. pradėtas įgyvendinti „Bendruomeninių apgyvendinimo bei užimtumo paslaugų asmenims su proto ir psichikos negalia plėtra Šilalės rajone“ projektas, kurio finansavimui skirta suma 590,7 tūkst. eurų. Pertvarkant Adakavo valstybinius socialinių paslaugų namus, projekto lėšomis numatoma plėtoti šią apgyvendinimo paslaugų infrastruktūrą Šilalės rajono savivaldybėje: statomi nauji grupinio gyvenimo namai Kvėdarnos mstl., Piliakalnio g. 16 C (pritaikyti gyventi 10 asmenų) ir remontuojamas Žadeikių sen., Žadeikių k., Šventų g. 15 Šilalės rajono savivaldybės nuosavybės teise valdomas pastatas grupinio gyvenimo namams (10 vietų) įkurti, išigyjami baldai ir įranga. Pastatai bus pritaikyti asmenų su judėjimo negalia poreikiams. Dalyje buvusios mokyklos projekto lėšomis numatoma suremontuoti patalpas socialinių dirbtuvių veiklai, sudarant sąlygas paslaugas gauti 12 asmenų. Asmenims su judėjimo negalia bus įrengtas keltuvas. Socialinių dirbtuvių numatoma vykdyti veikla: daržovių auginimas, šaldymas, džiovinimas. Projekto įgyvendinimo terminas pratęstas iki 2023-12-31.

Šilalės rajono savivaldybės taryba pritarė gyvenamojo namo pirkimui Erelių g. 33, Struikų k., Šilalės r. sav., Šilalės rajono savivaldybės administracijos projektas „Bendruomeninių vaikų globos namų steigimas ir vaikų dienos centrų plėtra Šilalės rajono savivaldybėje“ iki metų pabaigos bus įgyvendintas ir pasiektas projekto tikslas: siekiant pereiti nuo institucinės globos šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų be tėvų globos likusiems vaikams, įsteigti savivaldybės bendruomeninius vaikų globos namus. 2023 m. nupirktaime gyvenamajame name Šilalės rajone, bus įkurti bendruomeniniai vaikų globos namai į kuriuos bus perkelti šeši vaikai gyvenantys šiuo metu Šilalės rajono socialinių paslaugų namų Pajūrio paramos šeimai padalinyje.

Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2023 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T1-49 „Dėl pritarimo dalyvavimui projekte „Pacientų pavėžėjimo paslaugos modelio sukūrimas ir išbandymas“ nuspręsta:

1.1. Pritarti Šilalės rajono savivaldybės dalyvavimui projekte „Pacientų pavėžėjimo paslaugos modelio sukūrimas ir išbandymas“ (toliau – Projektas).

1.2. Sutikti, kad viešojo įstaiga Kauno miesto greitosios medicinos pagalbos stotis būtų Projekto pareiškėju.

1.3. Paskirti Šilalės rajono socialinių paslaugų namus Projekto partnerio teisėmis dalyvauti Projekte, vykdant pacientų pavėžėjimo paslaugos organizavimą ir nespecializuotos pavėžėjimo paslaugos teikimą savivaldybės lygmenyje.

1.4. Įsipareigoti padengti netinkamas finansuoti, tačiau šiam Projektui įgyvendinti būtinas išlaidas, ir tinkamas išlaidas, kurių nepadengia Projekto finansavimas.

Paskirti Šilalės rajono socialinių paslaugų namai Projekto partnerio teisėmis dalyvauti projekte, vykdant pacientų pavėžėjimo paslaugos organizavimą ir nespecializuotos pavėžėjimo paslaugos teikimą savivaldybės lygmenyje. Bandomojo pavėžėjimo modelio taikymo veiksmai ir bandomasis Projektas:

1. Pavėžėjimo paslaugos teikimo pradžia 2023 m. rugpjūčio 1 d.

2. Gyventojai gali registruotis pavėžėjimo paslaugai nuo 2023 m. liepos 1 d.

3. Specialistai pavėžėjimo paslaugos koordinavimui įdarbinami partnerių įmonėse, organizacijose po 2023 m. birželio 15 d.

Tikslas – sukurti vieningą, efektyvų ir tvarų pacientų pavėžėjimo paslaugų teikimo modelį Lietuvoje, reglamentuojant pacientų pavėžėjimo, kai nereikalinga skubi pagalba, paslaugų organizavimo ir teikimo tvarką, kuri laikinai bus taikoma pasirinktuose šalies regionuose, įgyvendinant bandomąjį pavėžėjimo Projektą. Vėliau Sveikatos apsaugos ministerija (toliau – SAM), po bandomojo Projekto įgyvendinimo tobulins pavėžėjimo tvarką (pagal bandomojo Projekto įgyvendinimo metu nustatytus trūkumus), kuri bus taikoma nacionaliniu lygiu nuo 2024 m. liepos 1 d. Projektui įgyvendinti skiriama 6 712 000,00 Eur (šešių milijonų septynių šimtų dvylikos tūkstančių eurų) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų.

Uždaviniai:

1. Išbandyti praktikoje sukurtą laikinąją tvarką, jos praktinį pritaikomumą ir veikimą;
2. Sužinoti potencialius pacientų srautus pagal patvirtintus pacientų tinkamumo gauti pavėžėjimo paslaugas kriterijus, iš kurių būtų galima daryti potencialiai pagrįstas paslaugų paklausos prognozes;
3. Efektyviai planuoti valstybės ir savivaldybių išteklius pacientų pavėžėjimui užtikrinti Lietuvoje.

17. Prognozuojamos socialinės paslaugos

Per ateinančius 3 metus numatoma plėtoti socialinių paslaugų infrastruktūrą:

- išvystyti socialinių paslaugų tinklą socialinę riziką patiriančioms šeimoms, auginančioms nepilnamečius vaikus, kad kuo mažiau vaikų liktų be tėvų globos; organizuoti tėvų mokymus, padedančius nepatekti į socialinę riziką patiriančių šeimų gretas taip pat tėvų mokymus, orientuotus į paauglius ir/ar specialiųjų poreikių turinčius vaikus, plėsti vaikų dienos centrų tinklą, įsteigiant juos didesnėse seniūnijose;
- stiprinti globėjų (rūpintojų) ir įtėvių paieškos, atrankos ir rengimo paslaugos teikimą, siekiant vaikus globoti (rūpinti) šeimos aplinkoje ar juos įvaikinti, skatinti budinčius globotojus, globėjus bei teikti jiems pagalbą ir konsultacijas;
- pertvarkyti vaikų globos sistemą ir kurti bendruomeninius vaikų globos namus bendruomenėse; labiau rūpintis pilnametystės sulaukusiais globotiniais – kurti grupinio gyvenimo namus, ruošti savarankiškam gyvenimui, teikiant palydimąsias globos paslaugas;
- teikti socialines paslaugas pagal poreikį visiems socialiai pažeidžiamiems savivaldybės gyventojams arčiausiai gyvenamosios vietos, teikti integralios pagalbos paslaugas jų namuose bei atokvėpio paslaugas neįgalius asmenis slaugantiems asmenims;
- sukurti kompleksinę paslaugų sistemą psichinę negalią turintiems asmenims; teikti paslaugas namuose, dienos užimtumo centre; ieškoti galimybių gyventi grupiniuose gyvenimo namuose;
- išlaikyti savarankiško gyvenimo ir grupinio gyvenimo namus; siekti, kad savarankiško gyvenimo namuose būtų teikiamos paslaugos asmenims, nereikalaujantiems nuolatinės intensyvios priežiūros, sukurti jiems namų gyvenimo sąlygas, turintiems judėjimo negalią, sulaukusius pilnametystės vaikų globos namų globotiniams, turintiems vidutinį neįgalumą, našlaičiams bei vienišiams, sunkiai save apsitarnaujantiems asmenims;
- skatinti socialinių paslaugų įstaigų, nevyriausybinių ir atvirojo bei mobiliojo darbo su jaunimu organizacijų glaudesnę bendradarbiavimą su seniūnijų bendruomenėmis, siekiant sukurti efektyvesnę socialinių paslaugų tinklą;
- plėtoti kompleksinių paslaugų tinklą šeimoms, susiduriančioms su psichologinėmis ir krizinėmis problemomis;
- teikti Šeimos mediacijos, Šeimos konferencijos paslaugas šeimoms su galimybe pasirinkti norimą konsultantą;
- skatinti socialinius darbuotojus kelti kvalifikaciją, semtis naudingų darbo žinių ir įgūdžių bei kvalifikuotai atlikti socialinį darbą;
- siekiant prisidėti prie savivaldos lygiu vykdomų ankstyvosios trečiųjų valstybių piliečių integracijos veiklų, skirtų spręsti asmenų migracijos metu patirto streso, taip pat kitų fizinių ir

psichologinių patirčių sukeltas savijautos problemos, moterų ir mergaičių įgalinimo, nelegalaus darbo ir prekybos žmonėmis mažinimo, sociokultūrinio ir pilietinio orientavimo, bendrų veiklų su vietos bendruomene, lietuvių kalbos mokymo, Šilalės rajono savivaldybės administracija kartu su Partneriu Šilalės suaugusiųjų mokykla 2023-05-02 – 2024-03-04 vykdys Projektą „Pabėgėlių iš Ukrainos priėmimas ir ankstyva integracija“ Nr. HOME/2022/AMIF/AG/EMAS/TF1/LT/0013, finansuojamo iš Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo priemonės „Pagalbos ekstremaliosios situacijos atveju“, lėšomis.

18. Savivaldybės biudžeto augimo perspektyva ir numatomas pokytis

Numatomi materialiniai ištekliai, kurie leistų siekti geresnio socialinių paslaugų poreikio tenkinimo:

- Išlaidų, skiriamų socialinėms paslaugoms –2129,2 tūkst. Eur.

19. Išteklių prognozė ateinantiems 3 metams

Reikalingi materialiniai, finansiniai, žmogiškieji ištekliai ir politiniai sprendimai, norint teikti savivaldybės gyventojų poreikius atitinkančias ir kokybiškas socialines paslaugas:

reikalingos papildomos lėšos dirbančių socialinių darbuotojų ir jų padėjėjų darbo užmokesčiui ir kvalifikacijai kelti;

didėja institucijose teikiamų ilgalaikės socialinės globos paslaugų kainos, daugėja paslaugų gavėjų, todėl didėja išlaidos;

globos paslaugų teikimo tėvų globos netekusiems vaikams išlaidos finansuojamos iš Savivaldybės biudžeto lėšų, reikalingi finansiniai ir žmogiškieji ištekliai ieškant profesionalių socialinių globėjų;

įkurti didesnėse seniūnijose vaikų socialinės priežiūros dienos centrus, pritaikyti patalpas šioms paslaugoms teikti.

20. Siūlomos plėsti regioninės socialinės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas

Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Mastas (vietų skaičius)
Suaugusių neįgalių asmenų ir senyvo amžiaus asmenų ilgalaikė socialinė globa socialinės globos namuose asmenims su proto negalia	5

VI SKYRIUS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

21. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo ir priežiūros vykdytojai.

Šilalės rajono savivaldybės socialinių paslaugų plano vykdytojai: Turto ir socialinės paramos skyrius, seniūnijos, Šilalės rajono socialinių paslaugų namai, socialines paslaugas teikiančios nevyriausybinės organizacijos. Turto ir socialinės paramos skyrius renka, sistemina ir analizuoja informaciją apie teikiamas socialines paslaugas savivaldybės teritorijoje. Plano įgyvendinimą kontroliuoja Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo.

22. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai ir įvertinimo rezultatai

Šilalės rajono savivaldybės 2023 metų socialinių paslaugų planas bus vertinamas metams pasibaigus. Plano vertinimo metu pasiekti rezultatai bus aptariami su socialines paslaugas teikiančių įstaigų vadovais, socialiniais darbuotojais, Šilalės rajono savivaldybės administracijos vadovais bei Neįgaliųjų reikalų komisijos posėdžiuose. Kiekvienais metais analizuojamas Socialinių paslaugų plano vykdymas, įvertinant, ar yra pasiekti planuoti rezultatai, analizuojant, kokie veiksniai galėjo nulėmti veiklos rezultatus, numatant priemones trūkumams pašalinti.

Siekiant sėkmingo socialinių paslaugų organizavimo ir teikimo, numatoma:

- visas savivaldybėje teikiamas socialinės priežiūros ir socialinės globos paslaugas registruoti Socialinės paramos informacinėje duomenų bazėje (SPIS);
- kelti darbuotojų kvalifikaciją bei didinti žmogiškuosius išteklius, siekiant gerinti klientų aptarnavimo kokybę;
- bendradarbiauti su įvairiomis įstaigomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis, siekiant gerinti socialines paslaugas gaunančių asmenų gyvenimo kokybę;
- 2023 m. socialinių paslaugų planą skelbti Šilalės rajono savivaldybės interneto svetainėje www.silale.lt.

23. Pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė, numatytų vykdyti priemonių efektyvumas

Pasiekti rezultatai, įgyvendinti tikslai ir uždaviniai bus analizuojami ir tikslinami pasitarimuose, bendrų susirinkimų metu, bendradarbiaujant su socialinių paslaugų įstaigų vadovais bei darbuotojais, seniūnijų socialiniais darbuotojais, nevyriausybinių organizacijų atstovais.

Plano vertinimo kriterijai:

- pasiekti rezultatai, tikslai ir uždaviniai;
- priemonių laukiamiems rezultatams pasiekti įgyvendinimas;
- numatytų lėšų skyrimas;
- nepasiekti tikslai (veiksniai, turintys įtakos rezultatams, pandemija ir karantino skelbimas šalyje, numatomos priemonės jiems pašalinti ar sumažinti)

Planas gali būti tikslinamas pagal kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos planui įgyvendinti bei tikslams pasiekti, numatytų priemonių efektyvumas vertinamas pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamus socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijus. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūra bus derinama su Savivaldybėje nustatyta bendra Šilalės rajono savivaldybės tarybos patvirtinto Šilalės rajono savivaldybės strateginio veiklos plano stebėsenos tvarka.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Šilalės rajono savivaldybė
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Šilalės rajono savivaldybės 2023 m. socialinių paslaugų plano patvirtinimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-04-13 Nr. T1-83
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Algirdas Meiženis Meras
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-04-14 10:01
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2019-10-31 14:32 - 2024-10-29 23:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Planas.docx
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20230413.4
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2023-04-17)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2023-04-17 nuorašą suformavo Geda Kačinauskienė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-